

Orman ve Av

Yıl: 2014 / Mayıs - Haziran / Sayı:3

*19 MAYIS ATATÜRK'Ü ANMA GENÇLİK
VE SPOR BAYRAMIMIZI KUTLARIZ...*

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2014 | Mayıs - Haziran | Sayı: 3 | Cilt: 91 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ**

EDİTÖR

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Dr. Metin KARADAĞ
Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU

Hüseyin AYTAÇ

İlhan TAŞ

Hülya KILIÇ

Yasemen BİLGİLİ

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS

0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

bilgi@ormancilardernegi.org

BASKI

DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM

Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI

Hasan UYSAL

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Orman Fakültesini bitirdiğim yıllarda Orman Bakanlığı dışında çalışma olanağı neredeyse yoktu. Bakanlık dönem dönem mühendis ihtiyacını karşılamak için sınavlar açardı. İki aşamalı olan sınavın ilk aşaması 80-100 sorudan oluşan bir test, ikinci aşaması da mülakat! şeklinde yapılırdı. Sınava girenlerin büyük çoğunluğu test sınavını geçerler ve mülakata girerlerdi. Mülakatta bazıları “ağızlarıyla kuş tutsalar” geçemezlerdi. Geçemeyenler genellikle sol kimliği ile öne çıkan arkadaşlardı. Sonradan aldığımız duyumlara göre Fakültelerden mülakatta kazanacakların listesi gidirmiş Bakanlığa! Bugün mesleğimizin içinde bulunduğu darboğazın temelleri o zaman atılmaya başlanmıştı. Bilgisiz, deneyimsiz kişilerin mesleğin üst basamaklarına tırmanmasıyla artık ormanları ormancılar dışında herkes savunmaya başladı.

Rahmetli Ecevit’in döneminde kamu kurumlarına merkezi sınavlarla personel alımına başlandı. Yaklaşık 13 senedir işleyen bu sistemin elbette eleştirilecek yönleri olmasına karşın, objektifliği hiç tartışılmadı. Yapılan merkezi sınavda başarılı olan tüm mühendisler mesleğe başlayabildi. Bu sisteme yapılan eleştiri; sınavın meslek sınavından çok genel kültür sınavı olması, mühendis adaylarını son sınıflara doğru dershanelere gitmeye zorlamasıydı. Elbette bu sınavı bir meslek sınavı yapmak mümkündü sorunun çözümü için. Bunun yerine tam da KPSS sınavının yapıldığı gün yapılan Yönetmelik değişikliğiyle mülakata kontenjan sayısının 3 katı adayın çağrılması öngörüldü. Bu Yönetmelik değişikliğinin Türkçesi; benim siyasetime tabi olursan bendensin yoksa değilsin! Genç orman mühendisleri artık listelere girebilmek için siyasilerin kapılarını aşındırmaya başlayacaklar. Torpil arama dönemi geri geldi, gözünüz aydın! Hiç kimse, mülakatı yapacak ‘memurların’ objektif olacağını iddia etmesin. Zira bu memurların son 12 yıllık icraatlarını hep birlikte gördük. Bilimin ve teknolojinin yerini siyasetin almasının sorumluları bunlar ve ağababalarıdır! Ormanları TOKİ’nin arsa ofisine çeviren bunlardır. Ormanlarda ormancılık dışı uygulamaların yasalastığı ve kanıksandığı dönem bunların dönemidir. Şimdi bunlar mı objektif sınav yapacak? Güldürmeyin beni...

İçindekiler

Editörden	1
Başyazı	2
TOD Balıkesir Temsilciliği Etkinlikleri	4
Sinop’ta Ormancılara Uygulamalı Eğitim	6
Ormanlarımıza Yönetmelik Darbesi	
Ferruh Atbaşoğlu	7
TBMM’ye Önerge!	11
Korunan Alan Yönetiminde İletişim ve Bir İletişim Aracı Olarak Milli Parklar Günü	
Doç. Dr. Cihan Erdönmez	12
Kastamonu Temsilciliğimizde Konferans	20
CELTİS L. DAĞANLAR-Cemal Gültekin	22
Bataklık Çintesi-N. Kaan Özkazanç	27
Balkanlar ve Türkiye-Süleyman Dingil	31
Gençleri Anlamak-İlhan Taş	38
Serik-Belek Ormanları ve Arazi Kullanımındaki Değişimler-Emin Güzenge	40
Rize-Fırtına Deresinde Yaşayan ve Nesli Tükenmekte Olan Endemik Balık Türü: Denizalası (Salmo trutta labrax)’nın Korunması ve Üretimi-H. Cahit Yürüker	46
Vakıf Ormanı mı, FİYAŞ (Formula İstanbul Yatırım A.Ş) mı?-Yılmaz Fırat	48
Abdullah Yoğurtçu Anısına-A.Hüseyin Özkara	49
Vefat Haberleri	49

Fotoğraf: Bülent BOZ

Başyazı

Fotoğraf: Aykut İNCE

Ülkemizin önemli doğal kaynaklarımızdan biri olan ormanlar; nüfus artışı, kentleşme ve sanayileşme gibi nedenlerle büyük baskı altındadır. Ülkemizde ormanlarının azalması ve verimsizleşmesi tehlikesi giderek daha da hızlanmaktadır. Orman azaltıcı faktörlerden birisi de, orman yangınlarıdır.

Resmi rakamlara göre 21.7 milyon hektar olan Türkiye ormanlarının coğrafi dağılışı incelendiğinde, orman alanımızın önemli bir kısmı, daha uygun koşullara sahip kıyı bölgelerimizde toplanmış olduğu görülmektedir. Türkiye ormanlarının % 60 kadarı kıyı bölgelerimizde yer almaktadır. Ege ve Akdeniz bölgelerinde bu oran %35 civarındadır. Ege ve Akdeniz bölgelerinde çoğunluğu ibrelili olan ağaç türleri aynı zamanda yangına da hassastır. Kurak ve sıcak geçen dönemlerde orman yangını çıkma olasılığı yüksektir.

Türkiye ormanları ve ormancılığı için orman yangınlarının olumsuz etkileri, geçmişte olduğu gibi günümüzde de görülmektedir. Ülkemizin Akdeniz gibi önemli bir yangın kuşağında bulunması ve bilinçsizlik, orman yangınları için çok uygun bir ortam oluşturmaktadır. Ancak, alınacak önlemlerle hem yangın sayısını ve hem de yanan alan miktarını azaltmak mümkündür.

Çok yönlü özellikleri nedeniyle, ormanlar, özenle korunmalıdır. Unutulmamalıdır ki, Türkiye’de ormanların devamlılığını tehlikeye sokan etkenlerden biri olan yangınlar, ülke insanının da geleceğini tehdit etmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü’nün kayıtlarına göre; Ülkemizde 1999-2009 yılları arasında meydana

gelen orman yangınlarının çıkış sebeplerinin sayısal ve alan olarak dağılımına bakıldığında 10865 adet yangında 52190 hektarlık alan (% 47.27) ihmal ve dikkatsizlikten (anız, çöplük, avcılık, çoban.ateşi, sigara, piknik, diğer), 2212 adet yangında 10300 hektarlık alan (% 9.32) kasten (terör, kundaklama, açma), 1038 adet yangında 29235 hektarlık alan (% 26.47) kazara, 2342 adet yangında 5275 hektarlık alan (% 4.78) yıldırımından ve 4022 adet yangında 12926 hektarlık alan (% 11.7) bilinmeyen nedenlerden olmak üzere toplam 20908 adet yangında, 110456 hektar orman alanının tahrip olduğu görülmektedir. Her yıl ortalama 2090 adet yangın olmakta ve 11046 hektar orman alanı yok olmaktadır.

Bu verilerden anlaşılabacağı üzere ülkemizdeki orman yangınlarının esas nedeninin insan kaynaklı (yaklaşık %83) olduğu görülmektedir. Teknik kapasite, bilgi ve deneyimin yanında, hedef kitlelere verilmesi gereken eğitim, tanıtım ve bilgilendirmenin ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenlerle;

- Yangınla mücadele, bilgi, birikim ve deneyim isteyen bir konudur. Yangın sorumlusu ya da yangın amiri konunun uzmanı olmalı, uzun süre bu görevde kalmalıdır. Yangınla mücadelede en önemli husus erken müdahaledir. Bu nedenle ilk müdahalede yangın söndürme helikopterlerinin önemi büyüktür. Yangına en hızlı şekilde müdahale edecek söndürme ve personel taşıyıcı ekip ve ekipmanların takviye edilmesi gerekir.
- Yangınla mücadelede siyasi polemikler bir kenara bırakılarak, öncelik yangın çıkma olasılığının azaltılması için uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi konularına verilmelidir.
- Ülkemizde orman yangınları ile mücadele, yangın çıktıktan sonra söndürmeye ve en az

maddi hasarla yangını bertaraf etmeye yönelik tedbirler içermektedir. Uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi yanında, yangına dirençli orman yapıları oluşturulmalı, yangını önleme ve söndürmeye yönelik araştırma birimleri kurulmalı, böylece elde edilecek bilgilerin uygulayıcılara aktarılması sağlanmalıdır.

- Taşra teşkilatındaki özellikle teknik personel eksikliği giderilmeli, görev alanı ve sorumlulukları yeniden belirlenmelidir.
- Ormanların korunması için oluşturulan orman muhafaza memurluğu sisteminden vazgeçmeden, yeniden yapılandırılmalıdır.
- Ancak şu konuya da değinmek gerekir. Son yıllarda orman yangınlarının söndürülmesi çalışmalarında istihdam edilen işçiler hizmet alımı şeklinde temin edilmektedir. Bu da orman köylüsü ile orman teşkilatı arasındaki bağın kopmasına ve orman köylüsünün yangınlara eskiden olduğu gibi cansiperane bir şekilde müdahale etmemesine sebebiyet vermektedir. Yangına müdahale ve söndürme birimlerine alınan personelin hizmet alımı yöntemi ile değil orman köylülerinden alınarak temin edilmesi gerekir.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafi konumda orman yangınları tamamen önlenemese de, ülke nüfusunun bilinçlendirilmesi ve alınacak önlemlerle orman yangınlarını ve olumsuz sonuçlarını, en aza indirmek Ülkemizin geleceği ve sürdürülebilir ormancılık faaliyetleri açısından son derece önemlidir.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

YÖNETİM KURULU

TOD Balıkesir Temsilciliği Etkinlikleri

Serpil ARSLAN
Balıkesir İl Temsilcisi

*B*alıkesir temsilciliği olarak, 2014 yılı etkinlikleri kapsamında planlanan, Derneğimizin gençler, öğretmen ve öğrenciler arasında tanınmasına katkıda bulunmak, doğa ve orman sevgisini pekiştirmek, doğa ve çevrenin korunmasına dikkat çekmek, bu çerçevede bir toplum bilinci yaratmak amaçlarına yönelik olarak düzenlenen eğitim gezileri, Nisan ayı içinde gerçekleştirildi.

Bu amaçlar doğrultusunda; temsilcilik olarak, Nisan ayı içerisinde, Kuş Cenneti Milli Parkına bir ve Kazdağı Milli Parkına iki gezi planladık. İlk eğitim gezisi, 18.04.2014 tarihinde Manyas Kuş cenneti Milli parkına düzenlendi. Geziye Balıkesir Üniversitesi Biyoloji ve Coğrafya bölümlerinden 30 öğrenci, bu bölümlerden iki öğretim üyesi ve bir gazeteci katıldı. Milli Parkta temsilciliğimiz tarafından Derneğimiz, Derneğimizin amaçları, doğa ve ormanların ve çevrenin önemi anlatıldı. Milli park ve civarındaki bitki örtüsü ve doğal yapı ile bu alanda konaklayan kuş türleri hakkında açıklamalar yapıldı. Bu alanlarda görev yapmış olan eski Milli Park Başmühendisi Nejdet ARSLAN tarafından da, sulak alan ekosistemleri, bu alanların neden çok hassas bir yapılar oldukları ve sulak alanların neden korunması gerektiği anlatıldı. Alanda önceki yıllarda yaşanmış olan çevre sorunları dile getirildi.

Geziye katılan Balıkesir Üniversitesi öğretim üyelerinden, Prof Dr. Abdullah SOYKAN öğrencilere, çevrenin coğrafi yapısı ve tarihsel oluşum evreleri ve biyolojisi hakkında bilgiler verdi. Milli Parktaki tanıtım ve bilgilendirmelerden sonra Bandırma'ya hareket edildi. Bandırma Öğretmen evindeki öğle yemeğinden sonra, Bandırma Arkeoloji Müzesi ziyaret edildi.

İkinci eğitim gezisi 26.04.2014 tarihinde Kazdağı Milli Parkına düzenlendi. Bu alan tarihi ve mitolojik özellikleri zengin doğal ve kültürel kaynakları, coğrafi konumu ve topografik yapısı ve peyzaj değerleri ile doğa ve çevre eğitimi için de kıymetli bir alandır. Kazdağı'na yapılan iki eğitim gezisinden ilkinde, Balıkesir orta öğretim okullarında görev yapan 12 Öğretmen ile 4 üniversite öğrencisi katıldı. Alan kılavuzumuz olan H. Basri AVCI daha önce Kazdağı Milli Park şefliği görevinde bulunması ve yaklaşık beş yıldır kılavuzluk yapıyor olması da gezinin daha faydalı hale gelmesi için iyi bir fırsat oldu. Burada kılavuzumuzun bilgilendirmesi eşliğinde, Milli Park idaresi tarafından hazırlanmış ve Ünlü sanatçımız, Tuncel KURTİZ'in seslendirdiği, Milli Parkı tanıtıcı kısa bir projeksiyon sunumu izlendi. Daha sonra, Temsilciliğimiz tarafından, Türkiye Ormanlılar Derneği hakkında bilgi verilerek, derneğin amaçları, doğanın, ormanların ve çevrenin neden korunması gerektiği anlatıldı, Derneğimiz tarafından yayınlanan "ORMAN VE AV" dergisi katılımcılara tanıtıldı ve Milli Parka hareket edildi.

Etkinliğimizin son gezisi, 01.05.2014 günü yine Kazdağı Milli parkına yapıldı. Geziye bu kez Balıkesir üniversitesi, Coğrafya ve Biyoloji bölümünden 30 Öğrenci ile Coğrafya bölümü Öğretim üyelerinden, Doç. Dr. İsa CÜREBAL katıldı. Bu gezimizde de birinci Kazdağı gezisinde izlenen rota aynen tekrar edilerek aynı noktalarda durulmuş ve aynı bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

Öğretmenlere Ormancılık Eğitimi Verildi

Türkiye Ormancılar Derneği öğretmenlere uygulamalı olarak ormancılık faaliyetlerini anlatıyor.

Türkiye Ormancılar Derneği Sinop Temsilciliği *Orman Ekosistemleri ve Türkiye'deki Ormancılık Uygulamaları* konu başlığı ile eğitimcilere çalıştıkları bölgenin biyolojik çeşitlilik ve önemli doğal kaynaklarını tanıtarak, Türkiye'deki ormancılık faaliyetlerini uygulamalı olarak gösterdi. Sinop ilinin önemli biyolojik

çeşitlilik unsurlarını bizzat doğada görerek tanıma becerisi kazandırmayı amaçlayan kursta, doğa ve ormancılıkla ilgili bilimsel süreçleri yerinde görmek, Sinop doğası ve ormancılık faaliyetleri hakkında edinilen bilgi donanımı ile beraber, doğayı "görme" ve "gösterebilme" kabiliyeti edinerek öğrencileri ve çevrelerini etkileme gücü kazanmalarına destek olmak amacı ile eğitim projesi hazırlandı.

Proje kapsamında Sinop ilindeki öğretmenler ve Eğitim Fakültesi öğrencilerine yönelik ormanlık bölgelerde yapılan ormancılık faaliyetleri, biyoçeşitlilik, orman ekosistemleri, yaban hayvanları, bitkiler ve milli parklarla ilgili tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları yapıldı.

İlk ayağı Erfelek Karacaköy ve Ayancık Atbaşı bölgesinde gerçekleştirilen programda eğitimcilere Türkiye Ormancılar Derneğinin kuruluş amacı ve bu amaç doğrultusunda yaptığı çalışmalar hakkında Dernek Temsilcisi Fatma Karahan tarafından çeşitli bilgiler verildi. Sonrasında Eğitimci Orman Mühendisi Cahit Çetinel tarafından ormanların planlanması, kesim ve üretim yöntemleri, orman tali ürünleri ve mantar yetiştiriciliği, orman ekosistemlerinin izlenmesi, Orman Mühendisi ve ORKOOP Sinop temsilcisi Hikmet Karaduman tarafından da orman köylüleri tarımsal kalkındırma kooperatiflerinin kuruluşu ve çalışma esasları

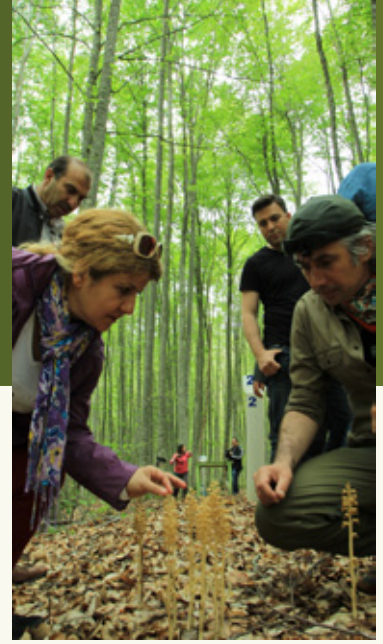
hakkında uygulamalı bilgiler verdi.

Projenin ikinci ayağında Sarıkum bölgesindeki suni ve tabi tensil sahaları ile kumul ağaçlandırması yapılan sahalarda öğretmenlere üyemiz Ömer Sayın tarafından uygulamalı bilgiler verildi. Ayrıca ağaçlandırma faaliyetlerinde kullanılan fidanların üretim tekniklerini öğrenmek üzere Sinop Orman İşletmesine ait Fidanlık sahası ziyaret edilerek burada fidan üretim teknikleri Ömer Sayın ve fidanlık yetkililerince öğretmenlere anlatıldı.

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı ve civarının biyoçeşitlilik açısından zengin bir yer olması nedeniyle biyoçeşitlilik, ekosistemler, ekosistem çeşitliliğinin tür çeşitliliği üzerindeki etkileri ve yaban hayvanları ile kuşların envanter yöntemleri hakkında bilgilendirmeler üyemiz Fatma KARAHAN tarafından öğretmenlere aktarılarak alan tanıtımı için alandaki ziyaretçi merkezi gezildi.

40 öğretmenin katıldığı eğitim projesinin ilki başarı ile tamamlanarak öğretmenlere derneğimiz tarafından katılım sertifikası verildi.

Önümüzdeki süreçte farklı öğretmen grupları ile Sinop ilinin diğer ilçelerini kapsayacak şekilde eğitimcilerin eğitimi projemiz farklı konularla devam edecektir.

Ormanlarımıza Yönetmelik Darbesi

Ferruh Atbaşoğlu
YARGITAY
20. Hukuk Dairesi
Onursal Başkanı

Fotoğraf: Güngör GENÇ

1 8 Nisan 2014 tarihli Resmi gazetede yayımlanan, 6831 Sayılı Orman Yasasının 17/3 ve 18. Maddeleri ile ilgili uygulama yönetmeliği ormanlarımız için bir yıkım belgesi niteliğindedir.

37. maddeden ibaret olan yönetmeliğin (34) maddesi asıl, 3 maddesi geçicidir.

Yönetmeliğin (4 ve 5.) maddeleri verilecek izinleri içermektedir. Bu izinler aşağıda sıralanmıştır.

17/3 MADDEYE GÖRE VERİLECEK İZİNLER

MADDE 4 - (1) Ormanlık alanlarda kamu yararı ve zaruret bulunması halinde - [yol-limanyeri hizmet alanı-havaalanı-demiryolu-teleferik hattı- tünel gibi ulaşım tesisleri-patlayıcı madde emniyet alanı-yeraltında yapılacak patlayıcı madde deposu-savunma ve güvenlik tesisleri-enerji nakil hattı-trafo binası enerji üretim santralleri-ölçüm ve gözlem istasyonları-enerji tesisleri-telefon iletim hattı iletişim panosu-ölçüm istasyonu-(R-L) tesisleri radyo televizyon verici istasyonu ve antenleri- elektronik haberleşme sistemlerine ait baz istasyonları-fiber optik kablo gibi haberleşme tesisleri- su arama- jeotermal kaynak ve

doğal mineralli su arama- su kuyusu- kaptaj su ishale hattı- su deposu gibi su tesisleri- atık su tesisleri- petrol ve doğalgaz boru hattı-altyapı tesisleri-katı atık aktarma istasyonu-katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesisleri-ruhsata dayalı petrol ve doğalgaz arama-işletilme ve yeraltında depolamasına ilişkin tesisler-baraj-gölet-sokak hayvanları bakımevi-mezarlık tesisleri-ilk, orta ve lise ve dini eğitim tesisleri gibi eğitim tesisleri-futbol sahası-kapalı spor salonu-atış poligonu- gibi spor tesislerine ve bunlarla ilgili yer, bina ve tesislerine izin verilebilir.1

(2) - [Gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri ya da vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları hariç olmak üzere; yükseköğretim kurumlarının eğitim ve araştırma maksatlı tesislerine ve izin verilen bu alan içinde izin sahibi yükseköğretim kurumuna veya Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne yurt yapılması maksadı ile izin verilebilir.

(3) - Sağlık ve eğitim tesisleri için Devlet İdarelerine, spor tesisleri için Devlet İdareleri ile Spor Genel Müdürlüğüne izin verilebilir.

(4) - Diğer kamu kuru ve kuruluşlarına ve gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine, sağlık, eğitim ve spor tesisi maksadıyla izin verilmez. Ancak kamu-özel işbirliği modeli çerçevesinde yapılacak sağlık ve eğitim tesislerinde ilgili bakanlıkların talebi üzerine, yüklenici adına üst hakkı verilebilir.

(5) - Yeraltında inşa edilecek tesisler için, yüzeye isabet eden izdüşümleri için izin alınır.

(6) - Devlet ormanlarında erişme kontrolü uygulanan karayollarındaki ulaştırma yapıları ve müştemilatı olan hizmet tesisleri ile bakım-işletme tesislerine, karayolu sınır çizgisi içinde kalmak kaydıyla izin verilir.

18. MADDEYE GÖRE VERİLECEK İZİNLER İLE ARKEOLOJİK KAZI, RESTORASYON VE DEFİNE ARAMA İZİNLERİ

MADDE 5 - (1) Devlet ormanları içinde; balık üretim tesislerine, odun kömürü gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocaklara-define aranmasına- arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına - izin verilebilir.

Devlet ormanları sınırlarına dört kilometreye kadar olan yerlerde; balık üretim tesislerine, odun kömürü gibi işletilmesinde ağaç kullanılacak ocaklar ile hızar ve şerit tesisi kurulmasına, mesafeye bağlı kalmaksızın orman sınırları dışında orman ürünlerini işleyip mamul yada yarı mamul hale getirecek fabrika tesislerine izin verilebilir.

(2) - Arkolojik kazı ve restorasyon yapılması için yalnızca Kültür ve Turizm Bakanlığına izin verilebilir.

(3) - Devlet ormanlarında fabrika, hızar, şerit tesislerine izin verilmez.

(4) - Balık üretim tesisi izinlerinde;

a- Orman sınırları içinde kuluçkahane havuz gibi balık üretimine yönelik tesislerle birlikte kurulması zorunlu bekçi kulübesi, yatakhane, depo, idari büro gibi geçici tesislere de izin verilebilir.

b- Baraj, gölet, göl ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi ile ilgili olarak ormanlık alanda bekçi kulübesi, depo, ağ serme yeri ve kuluçkahane yapımına izin verilebilir.

İZİN VERİLMEMEYECİK KONULAR HANGİLERİDİR?

Yukarıda sıralanan izin verilen konulara bakınca, acaba (izin verilmeyecek ne kaldı?) sorusu aklı geliyor. Ormanlarda bu kadar çok kullanım ve yerleşime, tesis kurulmasına izin verilmesi gerçekleştiği takdirde, bu kullanımın kaplayacağı alanlar göz önüne alındığı takdirde, [GERÇEK ORMANA YER KALMAYACAKTIR.]

Bu yönetmelik iptal edilmeyip, uygulama olanağına kavuştuğu takdirde ülke ormanlarının biteceği yılı saptamak zor olmayacaktır.

Yine bu yönetmelik için, TÜRKİYE ORMANLARINI BİTİRME VE YOKETME projesidir denilebilir.

İZİNLERİN GETİRECEĞİ FELAKET LİSTESİ

İzin konularına bakıldığında ormanlar için sonu felaket getirecek tehlikeler şöyle sıralanabilir; [Öncelikle binlerce ağaç kesimi- atık madde depolaması sonucu

oluşacak metan gazı patlamaları ile gelecek
YANGINLAR – BİTKİ HASTALIĞI - SEL
- ORMANIN SAĞLADIĞI OKSİJENİN
YOKOLMASI SONUCU, ÇEVREYE
YAYILACAK KİRLİLİK VE KOKU VE
BUNA BAĞLI OLARAK ÇEVRE KÖY VE
KASABALARDA, ŞEHİRLERDE YAŞAYAN
İNSANLARIN SAĞLIĞINI YİTİRMESİ-
ORMAN İÇİ MERA VE YAYLALARIN
YOKOLMASI - HAYVANCILIĞIN BİTİMİ-
EKONOMİK, SOSYAL, KÜLTÜREL
KAZANIMLAR İN TÜKENMESİ - YER
ALTI KAYNAK SULARININ KİRLLENMESİ
VE YOKOLMASI -

CİVARDAKİ TARIM ARAZİLERİNİN
SUSUZ KALMASI VE TARIM
OLANAĞININ KAYBOLMASI –
ESTETİK GÜZELLİKLERİN TAHRİBİ
- ORMAN KÖYLÜSÜNÜN YAŞAM
OLANAKLARININ ELİNDEN ALINMASI
VE BUNUN YARATACAĞI KAOS ORMAN
BİTKİLERİNİN YOKOLMASI NEDENİYLE
OLUŞACAK EROZYON - YABANIL
HAYVAN TOPLUMUNUN YOKOLMASI -
GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ VE BUNUN İNSAN
SAĞLIĞI ÜZERİNDE OLUŞTURACAĞI

OLUMSUZ ETKİLER.

YÖNETMELİĞİN GETİRECEĞİ BU
VAHİM TABLO SONUCU, GÜZEL
ÜLKEMİZ ÇÖLLEŞECEK VE YAŞANMAZ
HALE GELECEKTİR.

Ne var ki buna izin verilmeyecektir.
Hukuk mücadelesi ile bu korkunç gidiş
dur denilecektir. Hukuk mücadelesinde
dayanak, ANAYASA ve MEVCUT ORMAN
YASALARIDIR.

Yukarıda sayılan felaket tablosunu dayatan
izinler öncelikle ANAYASAYA AYKIRIDIR.
Aykırılıkları ortaya koymak için Anayasanın ilgili
maddelerini ele almak gerekir.

09-11-1982 TARİHLİ ANAYASAMIZIN
(169.) MADDESİ ŞÖYLEDİR: MADDE 169
- [Devlet ormanlarının korunması ve sahalarının
genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve
tedbirleri alır. Yanan ormanların yerine yeni
orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım

ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların
gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz.

Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir
ve işletilir. Bu ormanları zaman aşımı ile mülk
edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına
konu olamaz. Ormanlara zarar verebilecek hiçbir
faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların
tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda
yapılamaz; münhasıran roman suçları için genel
ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı
yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar
genel ve özel af kapsamına alınmaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen
bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım
alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu
tespit edilen yerler ile 31-12-1981 tarihinden
önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini
tam olarak kaybeden tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik
gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılığa
kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler,
şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak
bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında
daraltma yapılamaz.]

MADDE 170 - ORMAN KÖYLÜSÜNÜN KORUNMASI

[Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler
halkının kalkındırılması, ormanların ve
bütünlüğünün korunması bakımlarından ormanın
gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın
işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle 31-12-1981
tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman
olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin
tespiti ve orman sınırları dışına çıkarılması;
orman içindeki köyler halkının kısmen veya
tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için, Devlet
eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın
yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir.

Devlet, bu halkın işletme araç ve gereçleriyle,
diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı
tedbirleri alır. Orman içinden nakledilen köyler
halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal
ağaçlandırılır.]

Yukarıya metinleri aynen alınan Anayasanın
169 ve 170. Maddeleri, [Ormanları, korumaya

Fotoğraf: Yıldray LİSE

almış-özel mülk olmadığını- özel mülk gibi kullanılamayacağını, daraltılamayacağını - zamanaşımı ile kazanılamayacağını - Devletçe işletileceğini - Devletin gözetimi altında olduğunun ormanlara zarar verecek siyasi propaganda bile yapılamayacağını, ormanlara ZARAR VERECEK HİÇBİR FAALİYET VE EYLEME MÜSAADE EDİLMEYECEĞİNİ/ ORMAN KÖYLÜSÜNÜN KORUNACAĞINI VE GÖZETİLECEĞİNİ - Orman dışına çıkarılan yerlere dahi orman köylüsünün yerleştirileceğini, bu yerlerin orman köylüsü için ihya edileceğini, boşalan-yanan yerlerin derhal ağaçlandırılacağını, köylüye araç ve gereç temin edileceğini, ORMANLARIN TAMAMEN DEVLETÇE HALKIN YARARINA OLACAK BİÇİMDE YÖNETİLECEĞİNİ] VURGULAMIŞTIR.

Yönetmelikte ver alan izinler; [Anayasanın açıklanan 169 ve 170. Maddelerini YOK FARZEDEREK-CİDDİYE ALMADAN- ORMANLARI KORUMAK-GÖZETMEK-

HALK YARARINA KULLANMAK YERİNE RANT UĞRUNA VE KİMİLERİNE RANT SAĞLAMAK İÇİN VE ORMANLARIN YOKOLACAĞI AÇIKÇA GÖRÜLDÜĞÜ HALDE, ORMANSIZ KALAN TOPRAKLARIN VATAN OLMAKTAN ÇIKACAĞI, ÇÜNKÜ TOPLUMUN YAŞAM OLANAKLARININ ORTADAN KALKACAĞI GÖZETİLMEYEN] yürürlüğe konulmuştur.

ANCAK BİLİNMEKİDİR Kİ;

ORMANLARIMIZI VE TÜM ÜLKEMİZİN GELECEĞİNİ TEHLİKEYE ATAN BİR FELAKET LİSTESİ GİBİ DÜZENLENEN BU YÖNETMELİK YARGIYA TAŞINACAK VE GERÇEKLERİ GÖRECEĞİNE İNANDIĞIMIZ ADİL YARGI TARAFINDAN İPTAL EDİLECEKTİR.

TBMM'ye Önerge!

12.05.2014 tarihli Türkiye Ormancılar Derneğinin Orman Kanunun 16, 17 ve 18. maddeleri gereğince yapılan değişikliklerin Anayasamızın 169. maddesine aykırı olacağı hususlarını dikkate alarak dava açacağımızı bütün kamuoyuna bildirmiştik. Bu bilgilendirmenin ışığı altında CHP İzmir Milletvekili Birgül Ayman GÜLER Derneğimize konu ile ilgili olarak dönerek TBMM Başkanlığına verilmek üzere yazılı bir önerge vermiştir. Önerge aşağıda sunulmuştur.

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20 Mayıs 2014
Sayı: 2489

Birgül AYMAN GÜLER
CHP İzmir Milletvekili
İşleri Komisyonu Üyesi

20.05.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularının Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Birgül AYMAN GÜLER
İzmir Milletvekili

Son on yılda Orman Kanunu dokuz kez değişikliğe uğramıştır. 18 Nisan 2014 tarihinde yayınlanan iki ayrı yönetmelik ise Orman Kanununun 16 ve 17 - 18. maddeleri gereğince verilecek izinlerle ilgili değişiklikler yaparak "kürsüz izin verme" dönemini başlatmıştır. Bu hükümlerin ormanların yok olma sürecini hızlandıracağından endişe edilmektedir.

1. Orman alanlarında "dini eğitim tesisi" yapılması izniyle hangi kurumlara olanaklar açılmıştır? Orman alanlarında şu anda kaçak olarak çalışan "dini eğitim tesisleri" var mıdır, bunlar nerelerde ve hangi kurumlara aittir?
2. 17/3 ve 18. Madde Uygulama Yönetmeliği'nin 4. Maddesinde karayolları hizmet tesisleri ile bakım işletme tesislerine izin verilmesi, İstanbul üçüncü köprü ve bağlantı yolları üzerindeki ormanlık sahalarda otel benzeri yapılar yapımına olanak verecek midir?
3. Kamu kurumlarına verilen izinler, kamu - özel ortaklığı ve Yap - İşlet - Devret biçimindeki eğitim - sağlık tesislerinde, izin şahıslara devrine ve üst hakkı verilmesine açılmıştır. Üst hakkı bir tür mülkiyet hakkı devridir. Bu durum, özelleştirme uygulaması değil midir? Ormanlar, devlet eliyle dolaylı ve dolambaçlı bir yolla özelleştirme sürecine mi sokulmuştur?
4. İzin sahalarının kontrolü serbest yeminli ormancılık bürolarına yaptırılabilir. Anayasanın devlete tekeli yetki olarak verdiği yönetme, işletme, tedbir alma yetkisinin ayrılmaz parçası olan kontrol işi neden serbest bürolara devredilmiştir? Bu, bakanlığın örgüt ya da personel olarak yetersizliği nedeniyle mi, yoksa belirlenmiş bir politika nedeniyle mi gündeme gelmiştir?

Tel.: (0.312)
Faks: (0.312)
Cep: (0.5)
e-posta: birgulayman.guler@tbmm.gov.tr
http://www.birgulaymanguler.net
http://baguler.blogspot.com
TBMM B Blok Alt Zemin 1. Banko No: 13

Korunan Alan Yönetiminde İletişim ve Bir İletişim Aracı Olarak Milli Parklar Günü

Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ

1. Giriş

İnsanlığın tarihi, tarih öncesi dönemi saymazsak, doğa ile kültürün mücadelesi şeklinde geçmiştir. İnsan, sahip olduğu/donatıldığı yetenekler nedeniyle doğanın kendisine verdikleri ile yetinememiş ve doğayı değiştirip dönüştürme eğiliminde olmuştur sürekli. Doğanın insan eliyle değişip dönüşmüş olanına kültürel denilmektedir zaten. Örneğin barınma amacıyla kullanılan mağara doğaldır ancak ev kültürel bir olgu/oluşumdur.

Kültürün doğa, kültürel olanın doğal olan üzerindeki etkisi ya da baskısı yüzyıllar boyunca önemsenmemiştir. Aslında önemsenmesi için bir gerekçe de yoktur bu uzun süre zarfında. Ne var ki, endüstri devrimiyle birlikte kültür-doğa çekişmesinin olumsuz sonuçları belirgin bir şekilde hissedilmeye başlanmıştır.

Kentlerde yoğunlaşan nüfus, kömür başta olmak üzere artan fosil yakıt kullanımı ile ormanlar ve otlaklar gibi doğal arazi kullanım tiplerinin kültür odaklı arazi kullanım tiplerine (tarım alanı, yerleşim vb.) dönüştürülmesi doğal çevrenin her geçen gün artan bir hızla bozulmasına yol açmıştır. Söz konusu bozulma zamanla kültürel çevreyi de etkilemiş ve tarihi yapılar, geleneksel kültürler, mimari doku vb. kültürel unsurlar tehlike altına girmeye başlamıştır.

Ekonomik ve sosyal odaklı gelişme anlayışına dayalı kalkınma yaklaşımı doğal ve kültürel değerlere zarar verdikçe bu değerlerin korunmasına dönük çabalar da artmış ve zamanla meyvelerini vermeye başlamıştır. Korunan alan kavramı ve korunan alanların bugün geldiği nokta bu çabaların bir sonucudur. Günümüzde bir yandan korunan alan ağının genişletilmesine dönük çabalar gerçekleştirilirken diğer yandan da bu alanların daha etkili yönetimine dönük arayışlar ön plana çıkmaktadır.

Bu makale korunan alan yönetimi ile iletişim arasındaki ilişkileri, daha doğru bir söyleyişle iletişimin korunan alan yönetimindeki yerini incelemek üzere kaleme alınmıştır. Bu kapsamda korunan alan yönetimi açısından iletişim amaçları, hedef kitle ve iletişim araçları konularına ışık tutulacak ve sonunda bir iletişim aracı Milli Parklar Günü tartışılacaktır.

Literatüre dayalı bilgiler dışarıda kalmak kaydıyla, makaleye temel oluşturan bilgiler Kasım 2013’de Antalya’da Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen “Alan Koruma Metodolojisi ve Güncel Gelişmeler” konulu seminere dayanmaktadır ve seminere katılan merkez ve taşra örgütü mensuplarıyla yapılan grup çalışmalarında derlenmiştir. Milli Parklar Günü önerisi, söz konusu grup çalışmaları sırasında bir alan yöneticisi tarafından dile getirilmiştir.

2. Geçmişten Günümüze Korunan Alanlar

Bugünkü anlamda korunan alan kavramının temelleri 19. yüzyılın ikinci yarısında atılmıştır. Bununla birlikte tarihin değişik dönemlerinde bazı alanların değişik amaçlarla koruma altına alındığı ve korumaya dönük felsefi görüşlerin ortaya atıldığı bilinmektedir. Eski Yunan’da Hipocrates, Empodecles, Aristoteles ve Theophrastus’un öğretileri örnek olarak verilebilir. Ortaçağ’da bazı İslam bilginleri de ekolojik anlamda değer taşıyan düşünceler geliştirmişlerdir. Doğanın bir bütün olduğunu savunan El-Cahiz ile birlikte İbn-i Sina, Hacı Paşa, Ahi Çelebi ve Larendeli Siyahizade Derviş bunlardan bazılarıdır (Erinç, 1984).

Kurdoğlu (2007)'na göre doğanın korunması yaygın düşüncenin aksine, çevre kirliliğinin gündemi meşgul etmeye başlamasıyla ortaya çıkmış bir konu değildir. Doğa koruma, şimdiki anlayıştan farklı olarak, kutsal alanların ve bazı hayvanların yaşam alanlarının koruma altına alınmasıyla başlamıştır.

Endüstri devrimi öncesinde koruma amaçlı olarak gerçekleştirilen çabalara bir örnek olarak 1580 yılında Kraliçe Elizabeth'in Londra'nın büyümesinden duyduğu kaygıyla kente 3 mil yakınlıktaki alanlarda inşaat yapılmasını yasaklamasını gösterebiliriz (İlkin ve Alkin, 1991). Fatih Sultan Mehmet'in Haliç'in çamurla dolmasını engellemek için otlatma ve yapılaşma ile ilgili önlemlerini de bir diğer örnek olarak belirtmek yararlı olur (Kurdoğlu, 2007).

Ne var ki, endüstri devrimi koruma anlayışında oldukça köklü değişimlere yol açmış ve bugünkü koruma anlayışı ve korunan alan kavramının temellerinin atılmasıyla sonuçlanmıştır. Koruma hareketinin sonuçlar vermesi Avrupa'da Amerika'dan önce gerçekleşmiştir (Erdönmez, 1997). Almanya'da önce Bonn kenti etrafındaki Drachenfels ormanı 1829 yılında, sonra da 1838 yılında Bohemya'daki Kubany bakir ormanının bir kısmı koruma altına alınmıştır (İnal, 1949). Amerika'da ise bir alanın koruma altına alınmasının ilk örneği 1872 yılında Yellowstone Milli Parkı'nın Kongrede onaylanması ile gerçekleşmiştir (Akesen, 1978).

Günümüzün korunan alan ağının temel taşı sayılabilecek milli park kavramının Avrupa'daki ilk örneği ise 1909 yılında İsveç'te ilan edilen Abisko Milli Parkı'dır. Fransa'daki ilk örnek 1963 tarihli Vanoise Milli Parkı, İngiltere'de ise 1951 tarihli Park District'tir. Afrika'da ilan edilen ilk milli park ise 1925 tarihli Albert (şimdiki adı Virunga) Milli Parkı'dır (Kuvan, 2012).

Koruma hareketinin Türkiye'deki gelişimine göz atıldığında ormancıların hem bilimsel çalışmalarda hem de uygulamada önderliği ortaya çıkmaktadır (Berkes ve Kışlalıoğlu, 1990). Tıpkı Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de koruma hareketi bazı orman alanlarının koruyucu işlevlerini ön plana çıkarmak ya da güvence altına almak amacıyla koruma (muhafaza) ormanı olarak ilan

edilmesiyle başlar (Erdönmez, 1997). Konuya ilişkin ilk düzenleme 1924 yılında yürürlüğe konulan 504 sayılı "Türkiye'de Mevcut Bilumum Ormanların Fenni Usulü İdare ve İşletilmeleri Hakkında Kanun"un 8. maddesi ile yapılmış ve bu maddeye göre devletçe koruma ormanı olarak ayrılmış ya da ayrılacak alanlarda kesim yapılması yasaklanırken, bu tür ormanlardan devlete ait olmayanların da kamulaştırılması zorunluluğu getirilmiştir (Eryılmaz, 1990). Ancak bu kanun maddesi uzun süre uygulanamamış ve Türkiye'deki ilk koruma ormanı 1950 yılında İstanbul Belgrad Ormanı'nda ilan edilmiştir (Özdönmez ve Şad, 1983). Diğer yandan milli park kavramı ise ilk kez 1956 tarihinde yürürlüğe giren 6831 sayılı "Orman Kanunu"nun 25. maddesi ile Türk hukuk sistemine girmiş 1958 yılında Yozgat Çamlığı ilk milli park olarak ilan edilmiştir (Özdönmez ve ark., 1996).

Dünya çapında korunan alan istatistiklerini içeren en son çalışma IUCN desteğiyle Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından yapılmış ve 2012 yılında "Protected Planet Report 2012" adıyla yayımlanmıştır. Aşağıda bu rapordan alınmış bilgiler özet olarak aktarılmaktadır (UNEP, 2012).

- Dünya çapında korunan karasal alanlar (iç sular dâhil) 17 milyon km²'dir. Bu alan Antarktika hariç toplam kara alanının %12,7'sine karşılık gelmektedir. Bu oran gelişmekte olan ülkelerde (%13,3) gelişmiş ülkelere (%11,6) daha yüksektir. Latin Amerika %20,4'lük oranla bu açıdan önder konumdadır. Biyolojik çeşitliliğin korunması açısından hedeflenen küresel çaptaki %17 oranına ulaşmak için 6 milyon km² alanın daha korunan alan sistemine alınması gerekmektedir.

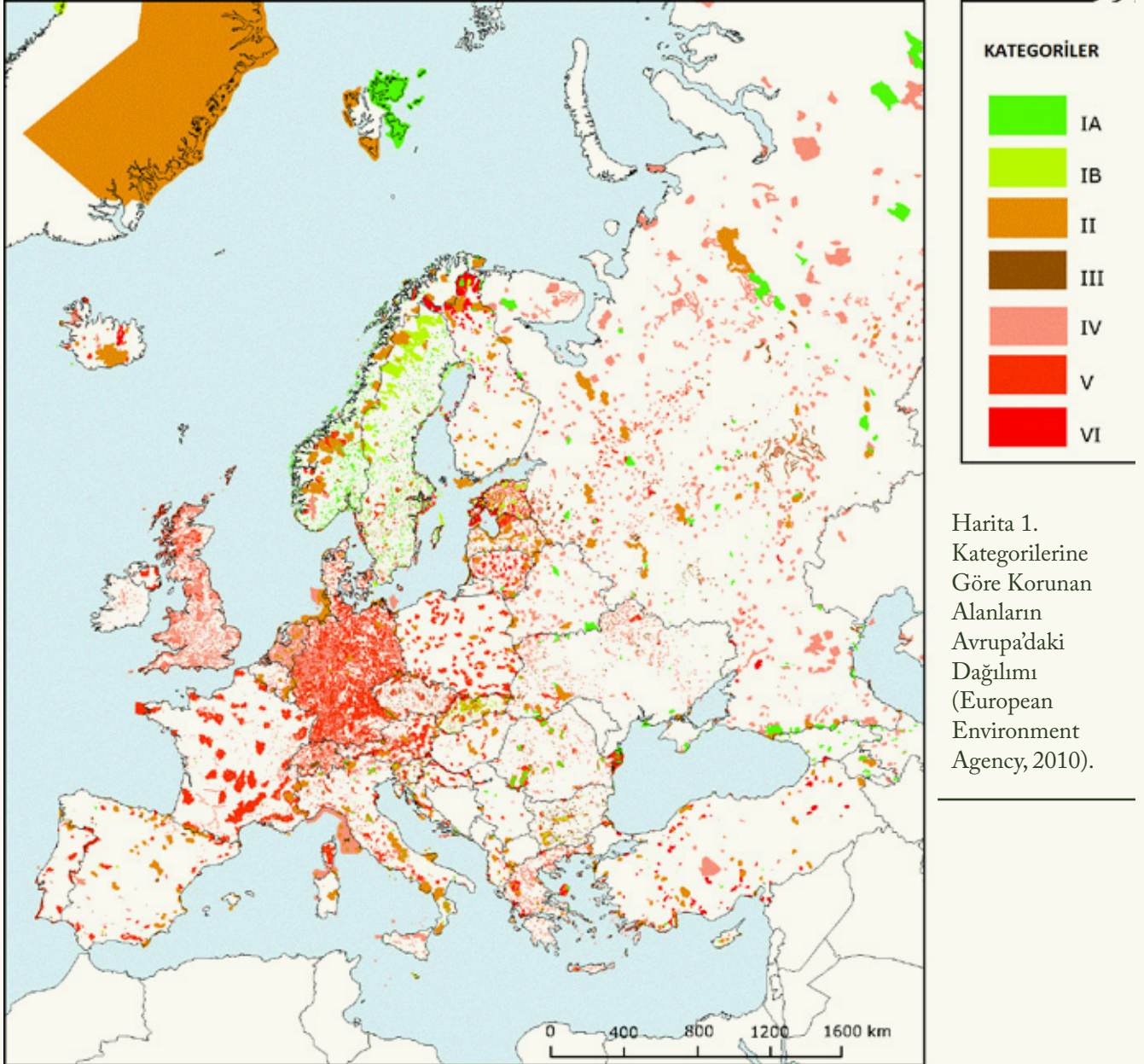
- Küresel okyanusların %1,6'sı (6 milyon km²) korunan alan kapsamındadır. Bu oran yakın kıyı zonu (0-22km) düşünüldüğünde %7,2'ye çıkmaktadır. Kıyıdan 370 km'ye kadar olan alanı kapsayan ekonomik zon düşünüldüğünde ise %4'e düşmektedir. Her durumda bu oranlar %10'luk hedeften uzakta kalmaktadır.

- 1990-2012 döneminde korunan alan sayısı %58 ve korunan alan genişliği ise %48 oranında artmıştır.

- Korunan alanların küresel karbon depolama

kapasitesi içerisindeki payı %15'tir.

Diğer yandan 100 binden fazla ilan edilmiş korunan alan ile Avrupa en fazla korunan alan sayısına sahip kıta durumundadır. Buna karşın kapsadığı genişlik açısından aynı durum söz konusu değildir (European Environment Agency, 2010). Harita 1 korunan alanların IUCN tarafından yapılan sınıflandırmaya göre Avrupa kıtasındaki dağılımını göstermektedir.

Haritadan da görülebileceği gibi Avrupa ülkeleri içerisinde korunan alan sayısı bakımından Almanya ve İngiltere ön plana çıkmaktadır.

Korunan alanların dağılımında Avrupa kıtası bazında görülen heterojenlik dünya çapında da görülmektedir. Tablo 1 küresel boyutta korunan alanların sayı ve genişlik olarak bölgelere göre dağılımını 2005 yılı rakamlarıyla yansıtmaktadır.

Tablo 1. Dünyada Korunan Alanların Bölgelere Göre Dağılımı

Bölge	Sayı	Alan (bin km kare)	Kara Alanına Oranı (%)
Antarktika	122	70,32	0,50
Avustralya/Yeni Zelanda	9595	1537,85	19,19
Brezilya	1286	1611,55	18,85
Karayıplar	967	68,20	29,05
Orta Amerika	783	157,93	30,28
Doğu Asya	3267	1764,64	15,00
Doğu ve Güney Afrika	4067	1688,88	14,70
Avrupa	53060	874,47	16,72
Kuzey Afrika ve Ortadoğu	1324	1285,75	10,02
Kuzey Amerika	13554	4108,82	17,31
Kuzey Avrasya	17697	1755,10	7,94
Pasifik	411	66,13	11,95
Güney Amerika (Brezilya hariç)	1450	2098,44	22,55
Güney Asya	1217	310,28	6,91
Güneydoğu Asya	2895	861,71	18,60
Batı ve Orta Afrika	2601	1120,94	8,75
Toplam	114296	19381,00	12,90

Kaynak: UNEP-WCMC, 2008.

Konuya ormanlar açısından yaklaştığımızda iki farklı durumla karşı karşıya kalınmaktadır. Öncelikle bütün ormanlar, işletme amaçlı ormanlar da dahil olmak üzere, pek çok koruyucu işlevi yerine getirmektedir. Diğer yandan bazı orman alanları da korunan alan statüsüne kavuşturulmuş durumdadır. 2000 yılı rakamlarıyla dünya ormanlarının %11,5'i IUCN tarafından kabul edilmiş korunan alan statüsündedir ve bu miktarın yaklaşık %5'i monokültür ağaçlandırmalardan meydana gelmektedir (IUCN, 2006). 2000 yılında dünyadaki toplam orman alanı yaklaşık 3 milyon 870 bin ha olduğuna göre (FAO, 2000) yaklaşık 445 milyon ha (4,45 milyon km²) orman alanı korunan alan statüsündedir. Şu halde dünyadaki toplam karasal korunan alanların yaklaşık %26'sı orman alanlarından meydana gelmektedir.

Türkiye'de korunan alanlara yönelik çalışmalar 1956 tarihinde yürürlüğe giren 6831 sayılı "Orman Kanunu"nın milli park tanımlaması ve 1958 yılında Yozgat Çamlığı'nın Milli Park olarak ilan edilmesiyle başlamıştır. Günümüzde karasal korunan alanların toplam genişliği yaklaşık 5 milyon 650 bin ha dolayındadır ve bu miktar ülke

karasal alanının %7,24'üne karşılık gelmektedir (DKMP, 2013).

3. Korunan Alan Yönetiminde İletişim Amaçları ve Hedef Kitle

Korunan alan ve milli park gibi kavramlar toplumda yeterince anlaşılabilmiş durumda değildir. Kimi zaman milli park kavramının lunapark gibi bir eğlence mekanı olduğu yönünde yanlış anlamaların yaşandığı alan yöneticileri tarafından dile getirilmektedir.

Diğer yandan korunan alanlar içinde ve yakınında pek çok farklı sosyo-ekonomik yapı barınmaktadır. Yöre halkı, çiftçiler, köylüler, kent ve kasaba nüfusu, endüstri kuruluşları, turizm tesisleri ve tur operatörleri ile ziyaretçiler, enerji tesisleri, ulaşım döngü altyapı yatırımları vb. farklı beklentilere sahip toplumsal gruplar ile bunlara ilişkin kamu örgütleri ile sivil toplum kuruluşları, korunan alan yönetim sürecinde dikkate alınması gereken unsurların başında gelmektedir.

Bununla birlikte tespit ve ilan, sınır değişikliği, mevzuat düzenlemeleri, statü değişiklikleri,

planlama süreçleri gibi pek çok konu sayılan toplum kesimlerinde zaten oturmamış olan pek çok kavram ve sürecin yeniden şekillendirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Bütün bu ihtiyaçların karşılanması ve korunan alan yönetim sistemine entegrasyonunda iletişim çok önemli bir rol üstlenmektedir. Bu kapsamda korunan alan yönetiminde iletişim amaçlarını aşağıdaki başlıklarda özetlemek olanaklıdır:

- Hedef kitleye kurumu ve çalışmalarını anlatmak, onların talep ve beklentilerini öğrenmek.
- Hedef kitle ile korunan alan yönetim amaçlarına ulaşmak üzere işbirliği oluşturmak.
- Hem iç hem de dış hedef kitlede koruma bilinci oluşturmak.
- Korunan alanların sürdürülebilir yönetimini sağlamak.
- Planlama, karar alma ve uygulama aşamalarında

katılım sağlamak.

- Kurumu, korunan alanları ve çalışmalarını tanıtmak, hedef kitleyi bilgilendirmek.
- Kaynak özellikleri konusunda farkındalık oluşturmak.
- Yöre halkının korunan alanları sahiplenmesini sağlamak.
- Kurum çalışanlarının motivasyonunu ve verimliliğini artırmak.
- Çatışma yönetimini kolaylaştırmak.

Öte yandan bu hedeflere ulaşabilmek için iletişime geçilecek hedef kitlenin doğru saptanması ve amaç-hedef kitle ilişkisine uygun iletişim araçlarının seçilmesi gerekmektedir. Ayrıca merkez ve taşra örgütlenmesi açısından hedef kitle ayrıştırmasına gidilmesi doğru yoldur. Tablo 2 korunan alan yönetiminde hedef kitle gruplarını merkez ve taşra örgütlenmesi açısından ayrı ayrı ele almaktadır.

Tablo 2. Korunan Alan Yönetimi İletişim Çalışmalarında Hedef Kitle

Merkez Örgütü İçin Hedef Kitle	Taşra Birimleri İçin Hedef Kitle
- Diğer kamu kurum ve kuruluşları - Ulusal çaplı STK'lar - Meslek örgütleri - Ulusal medya - Siyasi partiler - Uluslararası kuruluşlar - Birlikler ve kooperatiflerin merkez birimleri - Tur operatörleri ve seyahat acentaları örgütlerinin merkez birimleri - Üniversiteler ve araştırma kuruluşları - Diğer devletlerin korunan alan örgütleri	- Yerel yönetimler - Yerel STK'lar - Yerel medya - Yöre halkı (çiftçiler, esnaf, orman köylüleri vb.) - Üniversiteler ve araştırma kuruluşlarının yerel birimleri - Kalkınma ajansları - Kooperatif ve birlikler - Diğer kamu kuruluşlarının taşra birimleri - Yerel ticari organizasyonlar - Alan ziyaretçileri, - Siyasi partilerin yerel birimleri - Kolluk kuvvetleri

4. Korunan Alan Yönetiminde İletişim Araçları ve Milli Parklar Günü

Hedef kitlede olduğu gibi yararlanılacak iletişim araçları açısından da merkez örgütü ve taşra birimleri ayrımı ortaya çıkacaktır. Seçilecek iletişim araç ya da araçlarının niteliği ile hedef kitle arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Örneğin internet kullanımının yaygın olmadığı bir kırsal toplulukla internet ya da sosyal medya araçlarını kullanarak iletişim kurmaya çalışmanın başarıyla sonuçlanması olasılığı oldukça zayıftır.

İletişim aracının seçimindeki bir diğer faktör de zaman-maliyet etkenliğidir. Yani seçilecek iletişim aracı olabildiğince hızlı ve ekonomik olmak zorundadır. Bununla birlikte iletişim aracı ile iletilecek mesaj ya da mesajlar arasında da bir uyum olmalıdır. Yine örnek vermek gerekirse, mevzuat değişiklikleri ya da ilan gibi konular için basılı materyallerin kullanılması daha yararlı olacaktır.

Tablo 3'te merkez örgütü ve taşra birimleri için kullanılabilecek iletişim araçları ayrı ayrı aktarılmıştır.

Tablo 3. Korunan Alan Yönetimi İletişim Çalışmalarında Yararlanılabilecek Araçlar

Merkez Örgütü İçin İletişim Araçları	Taşra Birimleri İletişim Araçları
• Belgeseller, sinema ve TV filmleri, TV programları, kamu spotları • Etkili ve farklı dillerde hazırlanmış internet sayfaları • Sosyal medya araçları • Basın tanıtım gezileri ve basın toplantıları ve bildirileri • Şuralar • Ulusal ve uluslararası nitelikli bilimsel ve eğitsel toplantılar (sempozyum, hizmet içi eğitim, kongre, çalıştay vb.) • Yıllık faaliyet raporları • Yüz yüze ilişkiler, resmi yazışmalar • Festivaller ve fuarlar • Kardeş milli park-korunan alan uygulamaları • Cuma hutbeleri • Basılı materyaller (Kitap, süreli yayın, broşür vb.) • Reklam panoları, tabela ve afişler • Milli Parklar günü ve haftası etkinlikleri • Korunan alan ziyaretçi kart uygulaması • Akıllı telefon ve tabletler için korunan alan uygulamaları	• Yerel halk için önemli günlerde (düğün, cenaze, doğum vb.) kurumsal temsil sağlanması • Ulusal günlerle ilgili törenlerde (Cumhuriyet Bayramı vb.) kurumsal temsil sağlanması • Yerel kurul ve komisyona katılım sağlanması • Basılı materyaller (el kılavuzları, broşürler, kitaplar) • Yüz yüze ilişki • Anketler • İdare tanıtım ve ziyaretçi merkezleri • Alan içi tabelalar, yönlendirme levhaları • Alan içinde sosyal ve sportif aktiviteler organize etmek • Doğa eğitim program ve kampları • Sergiler ve yarışmalar • Okul ziyaretleri • Gözlem ve foto safari günleri • Logolu ve markalı ürünler • Toplantılar • İnternet sayfası • Sosyal medya araçları • Akıllı telefon ve tabletler için alan uygulamaları ve harita yazılımlarında güncellenmiş bilgilerin yer almasının sağlanması • İlk ve orta dereceli okullarda ders • Alanla ilgili geliştirme derneği kurulması • Korunan alan gönüllüleri organize etmek ve geliştirmek • Alternatif gelir yaratıcı projeler üretmek ve bu projelere destek olmak • Yerel ve ulusal medya ile ilişkiler • Ulusal ve uluslararası bilimsel ve eğitim toplantılarına katılım • Uluslararası korunan alan ağına katılım

Tablodan da görülebileceği gibi merkez örgüt için bir milli parklar günü ve haftası etkinlikleri önerilmektedir. Böyle bir gün henüz olmadığı için öncelikle merkez örgütünün bir milli parklar günü belirleyerek bu günün ve ait olduğu haftanın ülke çapında kutlanması için çalışmalar yürütmesi gerekmektedir. Milli parklar günü belirlenip kutlanmaya başladığında, bu güne ve haftaya ilişkin kutlamalar elbette taşra birimleri için de söz konusu olacaktır. Milli parklar gününün belirlenmesinde;

- Milli parklar açısından önem taşıyan bir günün seçilmesine ve
- Diğer önemli gün ve haftalarla ciddi bir çakışmanın yaşanmamasına dikkat edilmelidir.

Milli parklar günü ve haftası etkinliklerinin doğuracağı yararlar ise kısaca şöyle özetlenebilir:

- a) Kamuoyunda milli park ve diğer korunan alan statüleri ile diğer park türleri arasındaki fark tam olarak anlaşılabilmiş değildir. Milli parklar günü ve haftası etkinlikleri aracılığıyla toplumun milli parklar ve korunan alanlar konusundan bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanabilir.
- b) Milli parklar günü ve haftası etkinlikleri merkezde ve taşrada düşük olan kurumsal motivasyonun yükseltilmesi açısından yararlı sonuçlar doğurabilir.
- c) Toplumun milli parklar ve korunan alanlara dikkatinin çekilmesi yoluyla koruma bilincinde yükselme sağlanabilir.
- d) Korunan alan yönetim birimleri ile yöre halkı ve yerel hedef kitle grupları arasındaki ilişkilerin güçlenmesi ve katılımcı yönetim konusunda ilerlemeler kaydedilebilir.
- e) Diğer kamu kurum ve kuruluşları ve yerel yönetimler ile korunan alan yönetim birimleri arasındaki ilişkiler güçlenebilir.
- f) Üniversiteler ve araştırma kurumlarının korunan alanlara ilgisi daha fazla çekilebilir, bu alandaki bilimsel çalışmaların sayısı artırılabilir.
- g) İlk ve orta dereceli okullarda düzenlenecek kutlamalarla yeni neslin dikkati milli parklar ve korunan alanlar konusuna çekilebilir ve

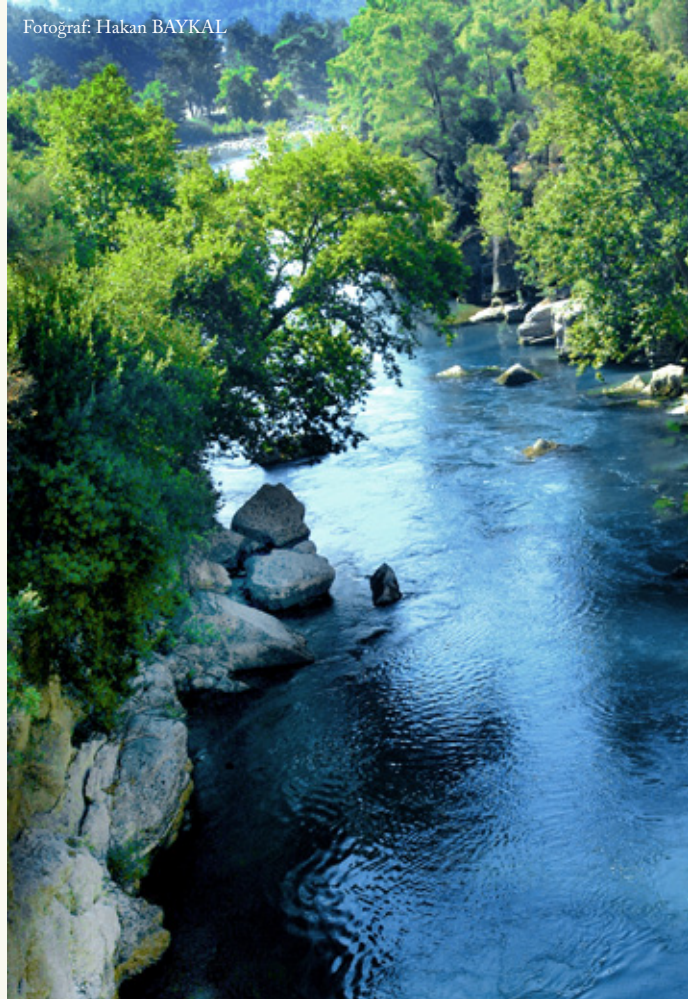
hatta geleceğin korunan alan uzmanlarının yetişmesine öncülük edilebilir.

Bütün bu beklenen faydaların gerçekleşebilmesi için ilk ve en önemli koşul ise söz konusu etkinliklerin önemine uygun bir şekilde, özveriyle ve yaratıcı bir şekilde gerçekleştirilmesi, günü geçiştirme niteliğine büründürülmemesidir. Bunu sağlayabilecek kurumsal ve teknik kapasite ormancılık örgütünde bulunmaktadır.

Teşekkür

Çalışma grubunda sergiledikleri pozitif tutum ve düşünceleriyle bu makaleye ışık tutan Nazan Araz, S. Serhat Arda, Sinan Aytan, Fikret Çatalkaya, Güray Çayır, İbrahim Çolak, Ramazan Dikyar, Ümit Elçin, Aykut Erdoğan, Zeki Işın, Erdem İsmetoğlu, Hacı Kalinkütük, İsmail Kaya, Mehmet Özer, Haydar Süner, Mediha Çatlı Tırman, İ. Serhat Uğraş, Uğur Ulaşoğlu ve Sema Ülker (soyadına göre alfabetik sıra)'e içtenlikle teşekkür ederim.

Fotoğraf: Hakan BAYKAL

Referanslar

- Akesen, A. 1978. Türkiye’de Ulusal Parkların Açık hava Rekreasyonu Yönünden Nitelikleri ve Sorunları (Örnek: Uludağ Ulusal Parkı). İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 262/2484.
- Berkes, F., Kışlalıoğlu, M. 1990. Ekoloji ve Çevre Bilimleri. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- DKMP, 2013. Türkiye’deki Korunan Alan Sistemi Hakkında Bilgiler (<http://www.milliparklar.gov.tr/korunanalanlar/korunanalan1.htm> erişim tarihi: 15.10.2013).
- Erinç, S. 1984. Ortam Ekolojisi ve Degradasyonel Ekosistem Değişiklikleri. İÜ Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 1/3213.
- Erdönmez, C. 1997. Bursa-Keles Kırsal Alanlarındaki Toplumsal Yapının Çevre Sorunları Üzerine Etkisi. İÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış doktora tezi).
- Eryılmaz, A.Y. 1990. Çevre Korumasının Cumhuriyet Dönemi Ormancılığımızdaki Yeri. İÜ Orman Fakültesi Dergisi A(40)2, 123-131.
- European Environment Agency, 2010. 10 Message for 2010 Protected Areas. Copenhagen.
- FAO, 2000. Forest Resources Assessment 2000. Rome.
- İlkin, A., Alkin, E. 1991. Çevre Sorunları. TOBB Ekonomik ve Sosyal Sorunlar-Çözüm Önerileri Dizisi: 1, Ankara.
- İnal, S. 1949. Tabiatı Koruma Karşısında Biz ve Ormancılığımız. Orman Genel Müdürlüğü Yayını, Özel Sayı 84. Osmanbey Matbaası, İstanbul.
- IUCN, 2006. Forest and Protected Areas: Guidance on the Use of the IUCN Protected Area Management Categories. Gland, Switzerland.
- Kurdoğlu, O. 2007. Dünyada doğa koruma hareketinin tarihsel gelişimi ve güncel boyutu. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 8(1), 59-76.
- Kuvan, Y. 2012. Doğa Koruma ve Korunan Alanlar. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 499/5066.
- Özdönmez, M., Şad, H.C. 1983. Türkiye’de Koruma Ormanları. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 349/3151.
- Özdönmez, M., İstanbullu, T., Akesen, A., Ekizoğlu, A. 1996. Ormancılık Politikası. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 435/3968.
- UNEP-WCMC, 2008. The World’s Protected Areas: Status, Values and Prospects in the 21st Century. University of California Press, London.
- UNEP, 2012. Protected Planet Report 2012.

Temsilciliğimizde Konferans

Kastamonu Üniversitesi ve Türkiye Ormancılar Derneği Kastamonu İl temsilciliği tarafından düzenlenen ve İ. Ü. Orman Fakültesinden Prof. Dr. Ünal AKKEMİK'in konuşmacı katıldığı *Türkiye'nin Fosil Ormanları ve Fosil Orman Oluşumu* konulu konferans 09.05.2014 tarihinde Kastamonu'da gerçekleştirildi. Konferansa Kastamonu Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof.Dr. Sezgin AYAN, Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Temel SARIYILDIZ, Bölge Müdür Yardımcısı Bayram KOÇKAYA, Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin ÇETİN, Dernek üyeleri, kamu ve özel sektörde çalışan meslektaşlarımız ve orman fakültesi öğrencileri katıldı.

Konferansın açılış konuşmasında Türkiye Ormancılar Derneği il temsilcisi Ercan ŞEN Derneğin tarihçesi, kuruluş amacı ve faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

Konferans sonrası Prof. Dr. Ünal AKKEMİK'e etkinliğe yapmış olduğu katkı dolayısı ile Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin ÇETİN ve Kastamonu Üniversitesi Orman fakültesi Dekanı Prof. Dr. Temel SARIYILDIZ tarafından plaket ve hediye takdim edildi.

Prof. Dr. Ünal AKKEMİK yapmış olduğu sunusunda;

Dünyanın kısa bir tarihi,

Türkiye'nin oluşumu,

Fosil Orman oluşumu ve Fosilleşme Türleri,
Türkiye'nin tek fosil ormanı,

Arizona Fosil Ormanı konularını işledi. Sayın
Akkemik özetle aşağıdaki bilgileri sundu;

Fosil: Jeolojik çağlarda yaşamış olan bitki ve hayvanların, çeşitli doğa olayları sonucu özel ortamlarda değişime uğrayarak ya da yapısını koruyarak günümüze ulaşan kalıntılardır.

Fosil Orman nasıl oluştu?

Fosil ormanın oluşabilmesi için volkanik bir patlama ve ormana yakın bir göl ya da denizin olması gerekiyordu. Yaklaşık 18 milyon yıl önce büyük bir volkanik patlama yaşanmış, tepeden aşağıya doğru akan sıcak lavlar önüne gelen ağaçları yakarak göl ya da denize doğru giderek soğuyarak akmıştı. Göl ya da denize yakın yerdeki ağaçların tepe kısımları yanarken, dip kütükleri yerinde kalmıştır. Göl ya da deniz suyu seviyesinin lavların etkisiyle yükselmesi nedeniyle bu dip kütükler yanmadan kalmıştır.

Aradan geçen milyonlarca yıllık zaman içerisinde üzerinde binlerce ton ağırlık olan ağaç gövdeleri, aynı zamanda ıslak bir ortam içinde de bulunduğu için kimyasal değişimler geçirmiş ve yapısındaki selüloz ve ligninin yerini silis alarak çok daha sert

ve taşlaşmış bir yapıya dönüşmüştür.

Fosil Orman neden önemlidir?

Fosil ormanlar, dünyada az sayıda bulunan özel oluşumlar olup doğa tarihine ışık tutan en önemli kaynaklardır. Seben Fosil Araştırma Ormanı da, Miyosen döneminin orman ve iklim yapısını anlama açısından önemli bir doğal bilgi hazinesidir. Miyosen döneminde bölgenin Akdeniz iklimi etkisi altında olduğunu fosil ormanı oluşturan başta palmye ağaçları olmak üzere, sedir ve sığla ağaçlarından anlıyoruz.

Bölgede nasıl bir orman vardı?

Fosilleşme öncesinde bölgede, sahil kesimlerde palmye, kavak/söğüt ve sığla gibi ağaçlar varken, yukarılara doğru ardış, herdem yeşil meşeler ve daha da yukarılarda sedir ağaçlarından oluşan bir orman vardı. Seben Fosil Araştırma Ormanı'nda yapılacak yeni çalışmalarla bu fosil ormanın yapısı daha da ayrıntılı bir şekilde ortaya konabilecektir.

Fosil Araştırma Ormanında ne tür çalışmalar yapılabilir?

Fosil ormanın florasının, jeolojisinin, jeomorfolojik yapısının lokal olarak daha detaylı bir şekilde çalışılması jeoloji, orman ve iklim tarihi ile coğrafya bilimleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Seben Fosil Araştırma Ormanı

Bu bölge, Orta Miyosen döneminde volkanik faaliyetlerin yoğun olduğu, deniz ve göllerle kaplı bir yer idi. Seben Fosil Araştırma Ormanı'nı oluşturan fosil ağaçların canlı olduğu dönemde iklim günümüzden çok daha sıcak ve tipik bir Akdeniz iklimi vardı.

CELTİS L. DAĞANLAR

Aile: Karaağaçgiller (*Ulmaceae*)

Cemal GÜLTEKİN

Doğal yayılışları, kullanım alanları: Dağınlar (dağdağın, denden, çitlembik, çitlık), çoğunluğu kışın yaprağını döken ağaç, bazıları da boylu çalı halindedir. Dağınların, tropik ve kuzey yarım kürenin ılıman bölgelerinde yayılan 70 kadar türü, Türkiye’de ise *C. australis*, *C. tournefortii*, *C. caucasica* ve *C. glabrata* olmak üzere 4 türü doğal olarak bulunur. Dağın ve Kafkas dağın endüstriyel ağaçlandırmalara konu edilebilecek önemli türlerdir. Türk dağın ve tüylü dağın ise daha çok 5-10 m. boya ulaşabilen küçük ağaçlar olup kuraklığa çok dayanıklıdırlar. Bu nedenle yarı kurak bölge ağaçlandırmalarında kullanılmaları gerekir. Dağınların odunu, karaağaçların odununa çak benzer ve değerli bir endüstriyel üründür.

Dağın (*Celtis australis* L.): 25 metreye kadar boylanabilen, yuvarlak tepeli bir orman ağacıdır. Portakal sarısı renkli meyveleri yenilir. Çok dayanıklı odunu kasnak imalı gibi çeşitli amaçlarla kullanılır. Yakacak olarak değerlidir. Bir Akdeniz ekosistemi bitkisidir. Kazık kök sistemi geliştirir. Bu tür, Güney Avrupa, Kuzey Afrika ve Türkiye’de doğal olarak bulunur. Türkiye’de Kuzey, Batı, Güney Anadolu ve Hatay dolaylarında, 50-1000 metreler arasında yetişir. Genelde yetişme alanındaki diğer türlerin karışımına girer. Dayanıklı bir peyzaj bitkisidir.

Kafkas Dağını (*Celtis caucasica* Willd.): 25 metreye kadar boylanabilen, yuvarlak tepeli bir orman ağacıdır. Bu türün sınırlı bir yaşam alanı vardır. Yalnızca Kafkasya, İran’ın kuzeyi ve Anadolu’da bulunur. Yaşam alanında 400-1900 metreler arasında yetişir. Genelde yetişme alanındaki diğer türlerin karışımına girer. Dayanıklı bir peyzaj bitkisidir.

Tüylü Dağın (*Celtis glabrata* Steven.): 5-6 m. boylanabilen, yuvarlak tepeli, küçük bir orman ağacıdır. Kazık kök sistemi geliştirir ve dönemsel kuraklığa çok dayanıklıdır. Anadolu'da 600-1800 metreler arasında geniş bir coğrafi alanda bulunur. Genelde yetişme alanında küçük bükler oluştursa da daha çok diğer türlerin karışımına girer. Dayanıklı bir park, bahçe ve yol ağacıdır.

Türk Dağanı (*Celtis tournefortii* Lam.): 6-7 m. boylanabilen, yuvarlak tepeli, küçük bir orman ağacıdır. Kazık kök sistemi geliştirir ve dönemsel kuraklığa çok dayanıklıdır. Anadolu'da 300-1600 metreler arasında geniş bir coğrafi alanda bulunur. Güneydoğu Anadolu'da yapılacak her türlü ağaçlandırma çalışmalarında kullanılmasında yarar vardır. Genelde yetişme alanında küçük bükler oluştursa da daha çok diğer türlerin karışımına girer. Dayanıklı bir park, bahçe ve yol ağacıdır.

Bazı eşey özellikleri: Uzun saplı çiçekler, erdişidir. Önceleri yeşil renkli meyveler olgunlaşınca

dağanda portakal sarısı; Karkas dağanında kırmızımsı kahverengi; tüylü dağanda ve Türk dağanında sarımsı, portakal rengini alır. Uzun süre ağaç üzerinde kalan meyveler gittikçe koyu kahverengi ve nihayetinde siyaha yakın bir renk alır. Meyve büyüklüğü Kafkas dağanında 8-10 mm, diğerlerinde ise 10-12 mm. boyundadır. Meyve içinde 3-5 mm. çapında, sert kabuklu tek bir tohum bulunur. Dağan türlerinin bazı eşey özellikleri çizelge 1 ve 2'de verilmiştir.

Tohumların toplanması: Meyveler, Kasım-Aralık aylarında ağaçların başından elle, sopa ile çırparak ya da sıyrarak toplanır. Toplanan meyveler çuvalanıp fidanlığa taşınır. Tohum toplama zamanı Çizelge 1'de verilmiştir.

Tohum çıkarması, depolanması ve tohum özellikleri: Meyveler, birkaç gün ıslatılır, ayakla ezilir ve kalburda yıkanarak tohum elde edilir. Tohumların soğuklama gereksinimi popülasyon farklılıklarına bağlı olarak 30-90 gün arasındadır. Tohumlar, standart soğuk hava depolarında (1-4°C), ağzı kapalı kaplar içerisinde 3-5 yıl süreyle saklanabilir. Dağan türlerinin bazı tohum özellikleri Çizelge 2'de verilmiştir.

Fidanlık tekniği: Ekimden ya da katlamaya almadan önce tohumların suda 5 gün süre ile bekletilmesinde yarar vardır. Tohumlar; geç güz-erken kışa kadar olan dönemde doğrudan ya da bahara kadar soğuk-nemli bir ortamda, doğal veya yapay koşullarda katlamanın ardından erken bahar döneminde ekilir (Çizelge 4). Dağan tohumları 20-25 cm. yükseklikteki yastıklara, 5'li veya 7'li çizgi ekimi şeklinde, 10-20 mm. derinlikte elle ekilir (Çizelge 2). Ekimi takiben yastıkların üzerinin organik malzeme ile 3-5 cm. örtülenmesi,

buna ilaveten de su geçiren sentetik bir malzeme örtülmesi kuş ve fare zararlılarına karşı bir önlemdir. Kapatma malzemesi olarak %50 organik malzeme, %50 dere mili kullanılır. Dağın türleri, %3-5 oranında organik madde içeren hafif asit ile hafif bazik arası balçık topraklarda iyi yetişir.

İlk başlarda fidan gelişimi yavaş olduğundan, ilk 3 ot alımı otlar çok küçükken, sonrakiler ise (4-5) otlar ele gelecek kadar büyüdükleri dönemde yapılır. Tarla kapasitesi kadar su, hava koşullarına bağlı olarak, geç bahar ve erken güz döneminde 1-3 günde bir, yaz döneminde 1-2 günde bir, geç güz döneminde 2-6 günde bir en fazla 35 cm. derinliğe ulaşacak şekilde verilir. Birim alanda bulunan fidan sayısı Çizelge 3'te verilen en yüksek değerlerin üzerinde bulunması halinde Mayıs ayında seyreltme yapılır. Gübreleme, toprak analizi sonuçlarına göre uygulanır. Analiz sonuçlarına

göre verilecek azotlu gübrelerin 3-4 seferde verilmesinde yarar vardır. Çimlenmeyi takiben gübreleme uygulamasına, fidelik köklerinin 15-20 cm. derinliğe ulaşması ile başlanır. Çıplak köklü dağın türleri 1 yaşında dikime uygun hale gelir (Çizelge 3). Bir yaşlı dağın ve Kafkas dağın fidanları; 60+cm. boya, 7+mm. çapa, Türk dağın ve tüylü dağın fidanları ise; 30+cm. boya, 4+mm. çapa ulaşır.

Kaplı fidan üretimi: Kaplı fidan üretimi Temmuz, Ağustos aylarında %35-50 oranında gölgelenen gölgelikler altında yapılır. Gölgeleme Eylül ayından sonra kaldırılır. Ekim, geç kış ya da bahar döneminde katlanmış tohumlar kullanılarak yapılır (Çizelge 4). Tohum, fidan kullanım amacına bağlı olarak; 45'li ya da 24'li çok gözlü kaplara 1-2 mm. derinlikte, bastırılarak ekilir. Kapatma malzemesi olarak perlit kullanılır. Tohumlar çimlenmeye başlayıncaya kadar günde birkaç sefer nemlendirme sulaması yapılır. Kap harcı olarak: pH değeri 5.0-6.5 aralığında olan, %70-75 turba x %25-30 (3-5mm) ponza karışımından oluşan 1 metre küp karışıma; 3-4kg 2.0-1.2-1.6-0.3+ME oranlı yavaş çözünen gübre x 0.5 kg kükürt eklenerek hazırlanır. Her bir göze 2-3 adet tohum ekilir. Tekleme ikincil yaprakların çıkması ile birlikte yapılır. Kap kapasitesi kadar su, yağmurlama sulama sistemi aracılığıyla, günün serin saatlerinde günlük olarak verilir. Geç sonbahar döneminde sulama daha mutedil, 1-3 günde bir yapılır. Gübreleme, diğer türlerde olduğu gibi sulama suyuyla tedricen de verilebilir. Bu takdirde harca kükürt dışında ilave gübre konulmaz. Havai kök budaması uygulamakta yarar vardır. Bu yöntemde 1 yaşlı fidanlar dikime uygun hale gelir. Bazı özel nitelikli ağaçlandırmalarda;

14x14x20 cm. ebatlı kaplarda üretilmiş 1+1, 1+2 yaşlı, 17x17x25 cm. ebatlı kaplarda üretilmiş 1+2 yaşlı fidanlarda kullanılabilir.

Tüplü fidan üretimi: Dağın tüplü fidan üretiminde 12x30 cm. ebatlı tüpler kullanılır. Tüp harcı %25-30 humus, %70-75 kumlu balçık toprak karışımıdır. Tohum ekimi, tekleme kaplı fidanla aynıdır. Gübreleme, sulama ve ot alımı uygulamaları çıplak köklü fidan üretimi ile aynıdır. Tüplü fidanlar 1+0 yaşlı olarak kullanılabilir. Özel nitelikli ağaçlandırmalar için ise 16x30 cm. ebatlı torbalarda 1+1 ve 18x30 cm. ebatlı torbalarda 1+2 yaşlı fidan yetiştirilir.

Çizelge 1: Dağın türlerinin bazı eşey özellikleri

Tür adı	Çiçeklenme zamanı	Tohum toplama zamanı	Tohum verme yaşı	Bol tohum yılı tekrarı
<i>Celtis australis</i>	Nisan-Mayıs	Kasım-Aralık	10-15	1-2
<i>Celtis tournefortii</i>	Nisan-Mayıs	Kasım-Aralık	10-12	1-2
<i>Celtis glabra</i>	Nisan-Mayıs	Kasım-Aralık	10-12	1-2
<i>Celtis caucasica</i>	Nisan-Mayıs	Kasım-Aralık	10-15	1-2

Çizelge 2. Dağın türlerinin bazı tohum özellikleri

Bitki türü	Tohum 1000 tane ağırlığı (gr)			Çimlenme oranı%	Tohum ekim derinliği (mm)
	En az	En çok	Ortalama		
<i>Celtis australis</i>	150	270	196	80-90	10-20
<i>Celtis tournefortii</i>	140	200	179	80-90	10-20
<i>Celtis glabra</i>	150	220	189	80-90	10-20
<i>Celtis caucasica</i>	80	150	117	80-90	10-20

Çizelge 3. Dağın türlerinin bazı fidanlık uygulamaları

Bitki türü	1000 tane tohumdan elde edilecek fidan sayısı adet		m ² fidan adedi ağaçlandırma	m ² fidan adedi özel amaçlar	Fidan kullanım yaşı yıl
	En az	En çok			
<i>Celtis australis</i>	250	350	50-100	30-50	1-2
<i>Celtis tournefortii</i>	250	350	50-100	30-50	1-2
<i>Celtis glabra</i>	250	350	50-100	30-50	1-2
<i>Celtis caucasica</i>	250	350	50-100	30-50	1-2

Çizelge 4. Tohuma uygulanacak ön işlemler

Tür adı	Tohuma uygulanacak ön işlemler	Katlanmış tohum ekim zamanı
<i>Celtis</i> spp.	2-3 ay soğuk nemli katlama. Taze tohumlarda 30 günlük sürede yeterli olabilir.	Bahar

KAYNAKÇA

1. Davis, P. H., 1965., Flora Of Turkey,Edinburg, at the University Press.
2. Gültekin, H., 2010, Kapalı Tohumlu (*Angiospermae*) Ağaç ve Çalıların Eşey Özellikleri, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını, ISBN 978-605-393-052-5, 312 s.
3. Gültekin, H. C., 2008, Kapalı Tohumlu Ağaç ve Çalıların Bazı Eşey Özellikleri Orman ve Av Dergisi, Sayı:4, s 42-47.
4. Gültekin, H. C., 2008, Bazı Yapraklı Ağaç ve Çalıların Tohum Özellikleri, Orman Mühendisliği Dergisi, Yıl:45, Sayı:10-11-12, s 30-31
5. Gültekin, H. C., 2007: Yabani Meyveli Ağaç Türlerimiz ve Fidan Üretim Teknikleri, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını, ISBN 978-605-393-000-6, 51 s. Ankara.
6. Gültekin, H., 2013, Orman Ağaçlarının Fidanlık tekniği, OGM, Fidanlık Mühendisleri Eğitim Semineri Kitabı, Mayıs-Haziran, 270 s
7. Kayacık, H., 1981, Orman ve Park Ağaçları Özel Sistematiği, İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 287, Cilt: II, 224 s, İstanbul
8. Türker, A. H., Gülbaba, A. G., Öztürk, N., Taşdelen, A., Gültekin, H. C., 2009, Doğu Akdeniz Bölgesindeki Ağaçlandırmalarda Kullanılabilecek Bazı Yapraklı Türlerin Tohumla Üretilmesi, Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Proje No: 20. 1203/2003-2006
9. Yücedağ, C., Gültekin, U. G., 2008: Adi Çitlenbik (*Celtis australis* L.) ve Doğu Çitlenbiği (*Celtis tournefortii* Lam.) Tohumlarının Çimlenmesi Üzerine Araştırmalar. Suleyman Demirel University, Journal of Natural and Applied Sciences, 12-3 (2008),182-185

Bataklık çintesi

Emberiza schoeniclus (Linnaeus, 1758)

Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ

SİSTEMATİKTEKİ YERİ

Takım: PASSERIFORMES (Ötücü Kuşlar)

Familiya: Emberizidae (Kirazkuşları)

Tür: *Emberiza schoeniclus* (Linnaeus, 1758)

İng : Reed bunting

Alm : Rohrammer

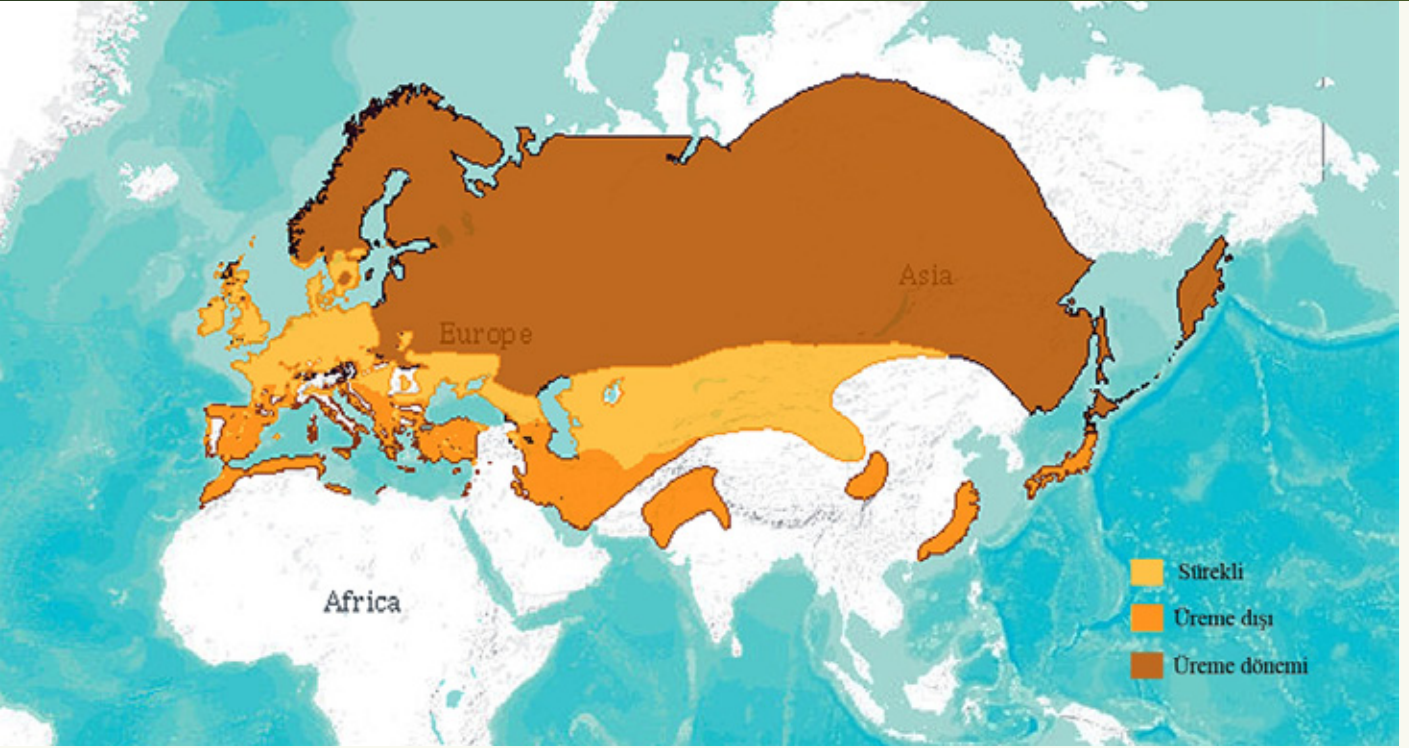
Frn : Bruant des roseaux

STATÜSÜ

Bilinen en yaygın kirazkuşlarından olan bataklık çintesi IUCN'in kırmızı listedinde LC (düşük risk) statüsünde olan bir kuş türüdür.

MORFOLOJİSİ

Boyları 14-16 cm olan bataklık çintesinin erkek ve dişi morfolojik olarak farklılık göstermektedir. Kanat erkeklerde 76-85 dişiler ise 72-80 mm uzunluktadır. Kanat açıklığı ise 21-26 cm, ağırlıkları ise 18-23 gr. arasında değişmektedir. Erkeklerde başın tepesi, yanları ve arkası ile gerdan ve gerdan altı siyah renktedir. Bu siyahlık her iki yanda gagadan boyna kadar inen beyaz bir bıyık çizgisi ile kesintiye uğramaktadır. Göz halkası açık renkli ve siliktir. Ense, boynun yanları, göğüs ve karın beyaz renkte, gövde yanları kirli beyaz, üzerleri ise boyuna koyu beneklerle kaplıdır. Sırt kısmı siyah veya pas kahverengisi renkte, üzeri boyuna siyah çizgiler ile kaplıdır. Kuyruk sokumu mat kahverengi, alt tarafı beyazımsı ya da açık kirli sarı olup siyahımsı kahverengi ince çizgiler ile kaplıdır. Kanat örtü tüyleri ve kol

uçma tüyleri koyu kahverengi renkte olup etrafları açık pas rengindedir. Uzun olan kuyruğunun orta kuyruk tüyü gri kahverengi etrafı açık pas renginde, yan kuyruk tüyleri kahverengi gri, dış kenarları beyazdır. En dıştaki iki kuyruk tüyünün üzerinde kama şeklinde beyaz leke bulunmaktadır. Erkeklerin son bahar görünimleri dişilere çok benzemektedir.

Dişilerde baştaki siyahlık olmamakla birlikte kafanın tepe kısmı pas kahverengisi ve boyuna koyu çizgilidir. Göz üstündeki kaş çizgisi belli belirsiz sarı beyaz renkte olup, kulak bölgesi koyu gırtlak ise beyaz renktedir. Kirli beyaz renkteki gerdanının her iki tarafında aşağı doğru gittikçe genişleyen siyah birer çizgi bulunmaktadır. Bu siyah çizgilerinde üzerinde beyaz birer çizgi mevcuttur. Bu çizgi sarımsı beyaz renkteki kaş çizgisi ile birlikte kırmızı-kahverengindeki kulak tüylerini kuşatır. Kursak bölgesi ve vücudun yanlarında kırmızı kahverengi çizgiler vardır. Vücudun alt kısmı beyaz renktedir.

Her iki cinsiyette de gaga hafif yuvarlak gri renkte, ayaklar ise kırmızımsı kahverengi renktedir. Genç bireyler ergin dişilere benzese de sırt kısmı daha sarı olup karın bölgesi tamamen çizgilidir.

YAYILIŞI

Göçücü ve gezici bir kuş olup, batı Palearktik bölgede oldukça geniş bir üreme ve yayılış alanına sahiptir. Balkanlar, Batı ve Güney Avrupa, Güney Rusya, Kafkasya, Kuzey İran ile Japonya arasında yerli kuş türü olarak bulunmaktadır. Kuzey Avrupa, Batı Rusya ile Kaçatya arasındaki bölgede ise yaz göçmeni olarak görülmektedir. Göçmen olan bireyler kışı Kuzeybatı Afrika, Kuzey Arabistan, Güney ve Güneybatı Asya'da geçirirler.

Avrupa'daki üreme popülasyonu oldukça büyük olup 1970-1990 yılları arasında 4.8 milyon çift olduğu tahmin edilmiştir. Bu popülasyon oranı 2000'li yıllara gelindiğinde Avrupa'nın bir çok yerinde stabil olarak kalmıştır.

Yurdumuzda Batı ve Orta Karadeniz Bölgeleri ile Orta Anadolu'nun batı kesimlerindeki uygun yaşam ortamlarında kuluçkaya yatarken, diğer bölgelerde kış göçmeni ya da geçit kuşu olarak bulunmaktadır.

YAŞAM ALANLARI

Asıl yaşam alanı tercihi az ve orta yükseklikteki sulak alanların yakınıdır. Bataklık ve sazlık alanlarda, ıslak çayırlarda, akarsu ve göllerin çevrelerindeki özellikle söğüt ağaçlarında yaşamaktadırlar. Göç esnasında tarlalarda, çayırlarda, hatta geniş yapraklı orman meşcerelerinde görülmektedir.

Kapalı orman alanları, çıplak kayalık alanlar, dik ve keskin yamaçlar, donmuş yüzeyler ile insanlar tarafından rahatsız edilecekleri yerleşim yerlerinden uzak dururlar.

BESİNLERİ

Yazın ve sonbaharda böcekçil bir beslenme rejimini benimseyerek böcekleri, sinekleri, kurt ve larvalar ile salyangozları yediği halde, diğer dönemlerde bataklık ve su bitkilerinin tohumları ile beslenmektedir.

BİYOLOJİSİ

Dişiler yuvalarını çoklukla saz, sap, kuru yaprak, kıl ve bitkisel malzemeler kullanarak yapraklar. Bu yuvalar yerde ya da yerden 4 metre yüksekliğe kadar olan sık sazlıklar ve otlar arasında inşa edilir. Üreme Nisan ile Temmuz ayları arasında meydana gelmektedir. Çiftleşmeden sonra dişiler yaptıkları bu yuvalara gri veya kahverengi zeminli üzerleri siyah lekeli olan 4-6 adet yumurta bırakır. Bu yumurtalar yaklaşık 12-14 günlük bir kuluçka döneminden sonra açılır. Yeni oluşan bireyler 12-15 günlük bir yavru bakım süresinden sonra palazlanırlar. Yılda 1 kez kuluçkaya yatmalarına rağmen, uygun ortamlarda 2 kere de kuluçkaya

Yazıda kullanılan tüm fotoğraflar Dr. N. Kaan ÖZKAZANÇ tarafından çekilmiştir

yattıkları sıklıkla görülmektedir.

Çiftleşme döneminde erkekler dişileri kendi bölgelerine çekmek için sürekli öterler. Erkek ve dişiler yavrulara birlikte bakarlar. Dişi yuvadan çıkacağı zaman, erkek farklı bir ötüş ile ortamın güvenli olduğunu bildirir. Dişi yavrularını besleme için dışarı çıkar. Yuva ya da yavrular herhangi bir predatör tarafından tehdit edildiğinde ebeveynlerden bir tanesi yaralı numarası yaparak ilgiyi kendi üzerine çekmeye çalışır. Böylece yuvayı koruma altına alır. Kar örtüsünün uzun süre kaldığı ya da kar yağışının sürekli devam ettiği bölgelerden kaçmayı tercih ederler.

IRKLARI

Türkiye’de iki ırkı kayıt edilmiştir.

Emberiza schoeniclus othmari Hart.

Emberiza schoeniclus tschusii Reiser ve Almasy

KAYNAKLAR

Anon 2005 Türkiye Kuşları. Doğa Burda Dergi Yayıncılık. 135 s. İstanbul.

Benson, V. S. (1971) The Observer’s Book of Birds. Frederick Warne&Co.Ltd. London, England ISBN: 0 7232 0043 2

Ergene, S. (1945) Türkiye Kuşları. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Monografileri, Say:4, Kenan Matbaası, XX + 361s. + 104 Tablo İstanbul.

Hayman H., Hume R. (2005) Kuş Gözlemcisinin Cep Kitabı. Avrupa’nın Kuşları. Kuş Araştırmaları Deneği Yayınları. ISBN: 975-00270-0-0 Semih Ofset, Ankara (Çeviri:Beyser Semizoğlu)

Kızıroğlu, İ. (1989) Türkiye Kuşları (Kıymızı Listede Olanlar ve Bulundukları Bölgeler) Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 314 s. Ankara

Peterson, R., Mountfort. G., Hollom P.A.D. (1972) A Field Guide to the Birds of Britain and Europe. Printed in Great Britain Collins Clear-Type Pres London and Glasgow. ISBN 0 00 212020 8

Turan, N. (1990) Türkiye’nin Av ve Yaban Hayvanları. Kuşlar 2. Kitap. Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 274 s. Ankara.

TRAKUŞ: <http://www.trakus.org>

IUCN : <http://www.iucnredlist.org>

ARKIVE: <http://www.arkive.org>

http://www.avibirds.com/euhtml/Reed_Bunting.html

<http://www.luontoportti.com/suomi/en/linnut/reed-bunting>

Balkanlar ve Türkiye

Süleyman DİNGİL
Orman Yüksek Mühendisi – Rehber

Foto 3: Mostar Köprüsü

İ. Ü. Orman Fakültesi 1966 mezunları ya da 1962 girişliler buluşması diye benim de 5-10 yıldır katıldığım buluşmalar ve geziler 2013 Nisan ayında Balkanlar'a yönelik bir gezi ve birliktelik olarak anılarımıza işlendi.

Özgen DEMİREL arkadaşımızın örgütlediği Hasan Taner KIŞLALI'nın ağabeyinin hanımı Tülay KIŞLALI'nın acentesi KORUR Turizm acentesi ile yapılan Balkan gezisi İstanbul havalimanında başladı.

Ben bir profesyonel ülkesel Türk turist rehberi olarak şartlanmışlığımın içinde “Balkanlar bana ne verecek, bana Balkanların ne çekiciliği olacak” diye geziye katıldım. Türk rehberleri olarak bizlerin şartlanmışlığı, ülkemizin haklı olarak dünya kültürlerinin merkezi ve bunlarla ilgili olarak da Doğu Akdeniz ülkelerinin gelmiş geçmiş antik çağlar kültürleri birinci derecede bizi ilgilendirmektedir. Bunu böyle algılayınca Mısır, Mezopotamya, Hitit, Yunan, Roma dönemi tarihi ve kültürleri yanında Balkanların ne önemi olabilir ki şartlanması ile Balkan turuna başlamış oluyorum.

Uçağımız Saraybosna'ya indi. Radon Oteli diye beş yıldızlı, bizim beş yıldızlı oteller düzeyinde bir otele yerleştik. Döner restoranında ıslıl ıslıl parıltılı bir kenti seyrederek akşam yemeğimizi yedik. Rehber olarak benim birinci derecede tuttuğum özellik akşam yemeğinde içki olayı olduğu için ve bir de Türk turizmi ve Türk içkisi rakıyı aradığım için biraz burukluk yaşadım. İyi kötü bir şarapla bir akşam yemeği ve arkadaşlarla birlikteliğimiz yine de ilk günümüzde olumlu başlamış oldu.

Foto 1: Saraybosna “Çarşı İçi”

Şimdi kısaca içki de ne oluyor diyenlere binlerce yıllık insanlık tarihi içinde Dionizosu ve içki tanrısını hatırlatmam gerekecek. Bugün bile yeryüzü nüfusunun yarıdan çoğunun içkiyi tanrısal bir olay olarak yaşadığını belirtmem gerekir. Tek tanrılı dinlerden önce paganizmde insanoğlunun içki tanrısını yarattığını, Hristiyanlıkta da ayinlerde içki ile yani şarap içmekle ibadetin bitirildiğine dikkat çekmek isterim.

Burada içkiye bir nokta koyalım ve Balkanlar gezimize devam edelim.

Ertesi günü Saraybosna'yı gezeceğiz, Bosna Hersek tarihini öğreneceğiz. Rehberimiz genç, neşeli bir şahıs. 25-30 yaşlarında. Biz eşlerimizle, emekli olmuş akademisyen bir grubuz. İran'ın ve Türkiye'nin nasıl algılandığını biliyor olacak ki “özür dilerim, benim adım Ahmet-i Nejat” dedi. Biz gülüştük “olsun olsun” dedik.

Eşiyle ne zaman nasıl evlendiğini anlattı. “Avusturya'dan yeni gelmiş Bosna Hersekli bir ailenin kızı, evlendiği kız. Parkta annesi ile gezerken görmüş, beğenmiş, çarpılmış kıza. Birinci gün bakışmışlar, konuşamamışlar. İkinci gün yine aynı. Üçüncü gün kız yalnızmış. Hemen gitmiş kızın yanına telefonunuzu alabilir miyim telefonla konuşayım sizinle demiş. Kız telefonumu veremem o bana gerekli demiş ama telefon numaramı vereyim demiş. Böyle tanışmışlar 1-2 ay sonra evlenmişler.”

Bu yaşamının neşeli evresi. Acıklı olanı ise kız kardeşi ile ilgili olanı ve ülkesinin insanları ile ilgili olan trajedi. O elim Yugoslavya savaşında binlerce

Bosna Herseklinin öldürülüşü. Saraybosna'da da binlerce genç kızın kadının tecavüze uğrayışı ve öldürülüşü. Kız kardeşinin de bunlardan biri oluşu. Yakın tarihte o trajediyi anımsıyoruz. Bizler, keskin nişancı Sırpların nasıl Saraybosnalıları katlettiklerini mahkeme tutanaklarında utanmadan anlattıklarını anımsıyoruz. Rehberimiz sokak sokak semt semt göstererek o günleri anlatıyor. Bir tünelden nasıl yiyecek içecek ve silah naklettiklerini kenti korumak kurtarmak için ne mücadeleler verdiklerini tünelin bir bölümünü bize gezdirerek gösteriyor, anlatıyor. Avrupa'nın yakın tarihindeki çirkinlikleri ve vahşeti yaşayan bir insan tarafından anlatılışı, Balkanlarda günümüz Avrupa'sının göbeğinde nelerin olduğuyla ilk adımımızda karşılaşmış oluyoruz.

Anılarımda tarihi bilgilerin içinde Sırpların savaşı, tecavüzcü olarak insanlara karşı acımasızlıkları aklımdan geçer gider. Doğaldır ki bir halkı toptan suçlu varsaymak doğru değildir.

Yıldırım Beyazıt 1402 Ankara Savaşında Timur'a karşı savaşırken ve savaşı yitirirken oğulları ile birlikteydi. Birlikte savaş alanından kaçarlarken Yıldırım Beyazıt'ın yanında yalnız Sırp birlikleri kalır ve Yıldırım Beyazıt'ı korumak için savaşır. Bu ise onların savaşçı ve sadık cengâver karakterleri.

İkincisi, Fatih Sultan Mehmet zamanındaki katliamcı ve tecavüzcü oluşlarına örnek olan bir tarihtir. Fatih Sultan Mehmet'in Anadolu'da en güçlü rakipleri Karamanoğlu devletidir. Fatih Karaman'ı işgal ettiğinde 3 gün şehrin yağmalanmasına izin verir. Fatih'in en güçlü birlikleri içerisinde Sırp birlikleri vardır. Yağmalamanın yanında 3 gün Sırp birlikleri Müslüman Türk kadınlarına saldırır tecavüz eder.

Foto 2: Saraybosna'da Park

Foto 4: Balkanlarda Dağlar ve Orman

Bir vezir Fatih'e "padişahım, ırzına geçilmedik Müslüman kadın kalmadı. Birliklere yağmalamayı ve saldırıyı yasaklayın artık" demek zorunda kalır (Aşıkpaşazade tarihi, mufassal ormanlı tarihi, birinci cilt sayfa 315).

Bugünkü Saraybosna; Bosna Hersek birden bire değişerek binalar yollar yapılarak turistik bir görünüme bürünmüştür. Tertemiz yolları, parkları ile bir Avrupa kenti ve devleti olmuştur. En çok turist Türkiye'den gelmektedir. Saraybosna'nın daha önceki tarihlerinde Osmanlı döneminin izlerini görmek mümkündür. Camileri, sokakları, meydanları Türkçe isimlerle adlandırılmaktadır. En ünlü merkezi "Çarşı" sözcüğü ile isimlendirilmekte lokantalarındaki yemekler, tabelalar Türkçe olarak karşımıza çıkmaktadır.

Osmanlılar'dan Bosna Hersek'i alan Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Saraybosna kentinde ikinci dünya savaşına neden olacak bir olayla karşı karşıya gelir. Avusturya veliahtı ve prenses kurşunlanır, öldürülür.

Ertesi günü Bosna Hersek içinde güzel ırmaklar, dağlar yanında devam eden yolculuğumuzda o

tarihi Mostar Köprüsü'ne geliyoruz. Yakın tarihten anımsadığımız gibi Yugoslavya iç savaşta Mostar Köprüsü bombalanır yerle bir edilir. Mimar Sinan'ın kalfalarından birinin yaptığı bu köprü Avrupa'da en geniş açıklıkta kemerli bir köprüdür. Bugün için de onu geçen genişlikte Avrupa'da bir köprü yoktur, denir. 2004 Yılında Türkiye'nin de sponsorluğuyla yenilenerek eski görkemine ulaşmıştır.

Akşamüzeri Bosna Hersek'i terk ediyoruz. Hırvatistan'a gidiyoruz. Hırvatistan iç savaştan sonra tüm Adriyatik Denizi kıyılarını almış. Bosna Hersek'in Adriyatik'te sahili yok. Küçük bir bağlantısı var deniz kenarı olarak.

Hırvatistan'ın turistik bir kenti olan Dubrovnik'e gidiyoruz. İkinci gece Dubrovnik'te bir otelde kalıyoruz. Dubrovnik eski bir kale kent, bombalanmamış yeri kalmamış. Şimdi restore edilmiş turistik bir kent olmuş. Bir gemi turu yapıyoruz. Tüm kaleyi gezmek çok zaman alacak.

Ertesi günü Dubrovnik'i terk ediyoruz. Yugoslavya'nın parçalanmasından sonra oluşmuş

Foto 5: Dubrovnik "Kale İçi"

devletlerden Karadağ'a gidiyoruz. Yugoslavya'nın dağları bizim dağlarımız kadar güzel. Yükseltileri ile ormanları ile görülmeye değer. Zevkle gözlenen temiz sulu ırmakları pet şişeleri naylon torbaları ile kirlenmemiş çevre kendini hemen gösteriyor. Avrupa'da olduğunuz hissediyorsunuz. Karadağ oldukça fakir bir devlet. Dar bir yolda giderken trafiğin kapandığını görüyoruz. Bir saat kadar yolda bekliyoruz. Bu arada bir TIR'ın devrildiğini, yolu kapattığını öğreniyoruz. Orada dolaşırken yalnız bir polisin yolu kestğini bir polis arabasının orada olduğunu görüyorum. Eski bir araba neredeyse dökülüyor. Kaporta delik deşik gibi, renkler dökülmüş. Benim 38 yıllık 124 Murat arabam onun yanında fabrikadan yeni çıkmış gibi, kafamda kıyaslama yapıyorum.

Karadağ'dan sonra Arnavutluk, orası da oldukça gariban bir devlet. Enver Hoca 40 yıl kiliseleri ve camileri yıkmış. Din uyusukluğunu yıkmak istemiş. Fakat kapitalizm Enver Hoca'ya hiç yüz vermemiş. Enver Hoca sevilmiyor, ülke de geri kalmış. Buna karşın Balkanlar'da Tito çok sevilir. Bizim Atatürk'ün veciz sözlerine benzer sloganlarından bahsediyor rehberimiz, kimi yerlerde de bu veciz sözleri yazıları bize gösterip

tercüme ediyor. Arnavutluk'tan Makedonya'ya geçiyoruz. Balkanlarda üç Makedonya'dan söz ediliyor. Yugoslavya Makedonya'sı, Yunanistan Makedonya'sı ve Bulgaristan Makedonya'sı. Biz Yugoslavya Makedonya'sında kalıyoruz. Ohri, Manastır, Üsküp önemli Balkan kentleri.

Ohri 'de gemi turu yapıyoruz. Ohri gölünde rehberimiz değişiyor. Rehberimiz kökünü Karamanlılar'a kadar götürüyor. 500 yıl gerilere. Belki Fatih Sultan Mehmet Karaman'ı alınca bir kısım Karamanlılar'ı Makedonya'ya yerleştiriyor. Nasıl Aksaraylılar'ı İstanbul'a alınca, şimdiki Aksaray semtine yerleştirdiyse Karamanlılar'ı

Foto 6: Karadağ'da TIR kazası

da Makedonya'ya yerleştirmiş olabilir diye düşünüyoruz. Rehberimiz, biz Türkiye'ye dönmek istememiştir ama hep burada kalmışız diyor.

Şu bizim "Elveda Rumeli" filminin çevrildiği evleri görüyoruz. Roma döneminden kalan eserleri, kilise kalıntılarını, ufak çaplı bir Roma tiyatrosu kalıntısını geziyoruz.

Atatürk'ün askeri lisede okuduğu Manastır bizi oldukça etkiliyor. Askeri lise binası büyütülmüş. Atatürk Müzesi ve Arkeoloji Müzesi olarak düzenlenmiş. Rutkay Aziz'in seslendirmesi ile Atatürk'ün başarılarını, devrimlerini bir CD programı ile izliyoruz. Korur Turizm Acentesi sahibi Tülay Hanım bir Makedonyalı genç kızın o yıllarda Atatürk'e yazdığı bir aşk mektubunun çevirisini bize okuyor. Hepimizin gözleri yaşıyor. Balkanlarda bugünkü hükümetimizin ve Fetullah GÜLEN'in izleri seziliyor. Rehberimiz birkaç yıl önce Abdullah GÜL'ün oradaki, Manastır'daki bir caminin restorasyonu için söz verdiğini ama bugüne değin gerçekleşmediğini söylüyor. *"Atatürk'ün CD'sini ve müzesini kapatın da restorasyon parasını gönderelim diyorlardı"* diye aramızda yorum getiriyoruz.

Hisarcıkloğlu'nun da yatırımlarda adı çok sık geçiyor. İş adamlarımızın hepsini de Fetullah GÜLEN'ci saymamak gerek.

Üsküp'e geliyoruz. Taşköprü Otel, bir Türk Otel; şehrin merkezinde. Vardar Irmağı hemen orada, otel ile ırmak arasında Yahya Kemal Koleji var. Yahya Kemal Beyatlı Üsküp'te doğmuş, beş yaşına kadar orada yaşamış. Fetullah GÜLEN okullarından Yahya Kemal Koleji. Taşköprü Otel'de barda lobide Türk rakısı, yeni rakı var mı diye soruyorum. Burada yok yukarıda terasta restoranımız var, orada Türk rakısı, yeni rakı var diyorlar. Orada lobide Zaman gazetesinin, oraya özgü parlak baskılı Türkçe gazeteleri var, hemen göze çarpıyor. Akşam yemeğini otelde yemiyoruz, dışarıda ayarlamışlar. Orada Türk rakısını soruyorum bir bardak ancak çıkıyor. İkinci bardağı mastika olarak içiyorum. Çünkü Yunan uzo rakısı oralarda su ile karıştırılınca beyazlamıyor. Mastika beyazlıyor. Otele dönerken Vardar Irmağı kenarından gidiyoruz. Neredeyse, ırmak kenarı bizim Boğaziçi'yi hatırlatıyor ya da Kumkapı gibi İstiklal caddesindeki Çiçek Pasajı gibi eğlence yerleri var. Müzikli, eğlenceli içkili yerler. Kadınlar erkekli müşteriler.

Foto 7: Ohri Gölü

Foto 8: Manastır'da Atatürk Müzesi girişi

Şu Vardar Ovası türküsünü de orada da anımsamamak olanaksız. Hani Vardar Ovası, Vardar Ovası, kazanamadım rakı parası. Kimi zaman da kazanamadın sıla parası diye söylenir ya.

Ertesi günü o meydanda Büyük İskender heykelinin resmini çekiyorum. İskender'i Üsküp'lüler sahipleniyor. Meydana yakın tren istasyonunda bizim Migros'un büyük bir satış mağazası var. Kent merkezinde lokantalar, dükkânlar, Türk turistler, Türkçe Türk yemekleri, Türkçe konuşmalar sanki İstanbul'un bir semtinde gibisiniz.

Foto 9: Atatürk müzesi içi

Akşamüzeri bizi havaalanına bir başka rehber götürüyor. Havaalanını bir Türk firmasının yaptığını ve işletmesini de başka bir Türk firmasının üstlendiğini ondan duyuyoruz. Dönüşte Balkanlar'a bir merakım Dirina Köprüsü ile noktalıyor. Hepimizin bildiği duyduğu fakat çok azımızın okuduğu Dirina Köprüsü kitabını alıyorum ve bir solukta okuyorum. Nobel ödüllü Ivo Andrić'in bu kitabı gerçekten de Nobel'e layık bir değerde dile getirilmiş ve biz Türklerin Balkanlar'da geçmiş 500 yıllık tarihimizi bizim anlayacağımız ve uygulanacağımız bir biçimde dile getirmiş bir yapıt. Salt Sokullu Mehmet Paşa'nın Sokoloviç Köyünden oluşuyla yapılmış bir köprü değil; öbür vezirlerin sadrazamların Balkanlar'da neleri yerleştirdikleri, neleri yerleştiremedikleri, günümüz tarihine geçerken Birinci Dünya Savaşı, İkinci Dünya Savaşı nedenleri, sonuçları gözlerimizin önüne sergileniveriyorlar.

Doğal ki, son iç ve kardeş savaşını anlamak ise Balkanlar'da bambaşka bir muamma.

Balkanlar'a giderken ilk baştaki düşüncelerimin ne denli yersiz ve gereksiz olduğunu yaşamış ve görmüş oldum diyorum, bugün bu gezi sayesinde...

Foto 10: Üsküp'te Büyük İskender heykeli

Gençleri Anlamak

İlhan TAŞ

Orman Mühendisi

Fotoğraf: Güngör GENÇ

Ülkemizin en popüler sahil illerinden birinde görev yapıyordum. Büyük ve köklü bir kuruluşun küçük bir biriminde yönetici olarak göreve başladığımda “görev tahsisli” bir lojmanda oturmaya başlamıştım. Büyükçe bir kampüs içerisinde bulunan lojmanların çevresinde boş alanlar vardı.

Köylü kökenli biri olarak ilk işim yaklaşık 50 metre karelik bir alanda toprağı işleyerek orasını şimdinin moda deyimi ile “hobi bahçesi” olarak düzenlemiştim. Hafta sonlarında oraya ektiğim domates, biber, patlıcan, maydanoz, roka gibi sebzelerle uğraşır; hem stres atar hem de azımsanamayacak ürünler yetiştirirdim. Bir sezon sonra komşuların önemli bir kısmı da benim yaptıklarına heveslenerek benzer şekilde hobi bahçeleri kurmaya başladılar ama bir fark vardı. Benim kurduğum bahçe oldukça düzenli, tel çit içerisinde; kapısı olan, içinde yürüyüş yolları, su yolları olan, her sebzenin sınırları ayrılmış küçük parselleri olan bir düzende idi. Diğerleri ise daha dağınık, başı sonu belirsiz halde idi.

Meslekte çalışmaya başladığımdan beri gözlemlediğim, hissettiğim; zaman zaman kendimin de kapıldığım kıskançlık duygusunun bana karşı hat safhada olduğunu bildiğim (bulunduğum makamdan dolayı) bir komşum benim kurduğum bahçenin yanından geçerken: “*Buralarda hırsızlık olmaz ki; tel çitle çevirmeye ne gerek var?*” diye benim yaptığım düzenlemeyi eleştirmek istemişti. Bana göre bu cümleler masum, ya da olumlu katkı olsun diye yapılmış bir eleştiri değildi: Kendi yaptığı düzensizliğe bir gerekçe oluşturmaya çalışıyordu. Bu durum onun kişisel bir kusuru değildi belki! Göçebe toplumların kültürlenmeleri böyle göze çarpar hep. Sürekli göçmek durumunda kalan insanlarda bir yeri sahiplenme duygusu fazla gelişemez, o yerde kalıcı olmayacağı fikri bilinçaltına yerleşmiş olduğundan bulundukları mekânda pek fazla düzen aramazlar ve oluşturmazlar. Bu durumu sadece göçebe insanlar için değil; her insan için düşünebiliriz. İnsanlar tarih boyunca kendi eksikliklerini kamufle edebilmek, ilginin yönünü değiştirmek için eleştiri yolunu hiç elden bırakmamışlardır...

Bu cümleler belki iddialı oldu ama benim gözlemlerim hep böyle olmuştur. Neyse konumuz bu değil tabii!

Yakınıımızdaki lojmanlara ait “odunlukların” arka kısmı, gözlerden uzak, pek çok noktadan görülemeyen kuytu bir konumda idi. Orada eskiden kalma, betondan yapılmış açık su kanalları vardı. Lojmanda oturan lise ve sonrası çağıdaki gençler oraya gelir, o su kanallarının üzerinde otururlar sigara içerler, kızlı erkekli sohbet ederlerdi. Bazen sesler yükselirdi ama çevreyi rahatsız edecek düzeye çıktığına hiç tanık olmamıştım. Ben orasını o gençlerin stres attıkları yer olarak görürdüm. Benim bahçemin yanlarında bu gençlerin anne babalarının da hobi bahçeleri vardı ama bu gençler bahçede yapılan çapa, ot alma sulama gibi faaliyetlere pek katılmazlardı. Onlar boş zamanlarında odunlukların arkasındaki boş alana toplanarak kendi aralarında bir şeyler yaparlardı ve bir süre sonra dağılırlardı...

Biz yaştakiler bu gençlerin yaşlarında iken saçlarımızın düzgün taranmış, elbiselerimizin ütülü ve birbiriyle uyumlu, ayakkabılarımızın boyalı olmasına dikkat ederdik. Genel anlamda “düzenlilik” esastı. Oysa bu çocuklar (gençler) bunların tam tersini yapıyorlardı. Saçlar mümkün olacak en dağınık ve dik bir şekilde taranmış ve parlatılmış, elbiseler bol ve dağınık, renklerin birbirleriyle alakası yok... Ayakkabılar ise çoğunlukla spor veya bot; ama hepsi de bir-iki numara büyük. Ayaklarında “ben buradayım” diye bağırır vaziyette... Ya da bu görüntüleri ben böyle tanımlıyordum. Kim bilir belki de gençler benim algım gibi algılamıyordu bu görüntüleri!...

Yine bir hafta sonu bahçede çapa yapıyordum. Mahallemizin gençleri benim yarısını görebildiğim boşluğa toplanmaya başlamışlardı. Her gelenin elinde koca bir el ya da sırt çantası vardı. Kimi yürüyerek kimi bisiklet ya da motosikletle geliyorlardı. Hemen hepsi büyük numaralı bot ya da spor ayakkabısı giyinmişler, bazılarının başında bere takılmış, başı açık olanların ise saçlar her bir yana dikilmiş ve öylece dondurulmuştu. “Galiba kıra piknik yapmaya gitmek için toplanıyorlar” diye düşünürken oradan ayrıldıklarını; çantalarından bir şeyler çıkartmaya başladıklarını fark ettim. “Acaba burada mı piknik yapacaklardı?” Bir süre sonra yaptıkları işin piknik olmadığını, çantalarından piknik malzemesi çıkarmadıklarını fark etmiştim.

Çantalarından çıkardıkları renk renk spreylere boyalar kutularıydı. “Eyvah! Dedim kendi kendime... Bu çocuklar siyasi sloganlar yazacaklar galiba?” Onlara görünmemeye dikkat ederek domateslerin içine oturup seyretmeye başladım. Çantalarından çıkardıkları boyalarla odunlukların duvarlarına bir şeyler yazmaya veya çizmeye başlamışlardı. Duvarlar benim bakış açısına paralel uzandığı için yapılanların ne olduğunu göremiyordum.

Yaklaşık olarak bir saat kadar çalıştılar. Yapılan işe hepsi de katılıyordu. Aramızdaki mesafe ne konuştuklarını anlayamayacağım kadar uzaktı. Arada bir duvardan uzaklaşarak bakıyorlar, sonra tekrar boyaları ellerine alıyorlar ve duvara püskürterek bir şeyler yapıyorlardı. İyice merak etmeye başlamıştım. İyice geriye çekilerek son bir defa daha baktılar ve geldikleri gibi birer ikiye oradan uzaklaştılar. Hepsinin oradan uzaklaştığından emin olduktan sonra bahçeden çıkarak odunlukların arka duvarını karşıdan görebileceğim bir mesafeye kadar gittim. Duvar rengârenk boyalarla boyanmıştı. Tüm duvarı kaplayacak şekilde ve çok çeşitli gölgelemeler kullanılarak yazılmış bir kelime okunuyordu; *smile* (gülümse).

Evet, gerçekten gülümsetmişlerdi beni... Belki de asıl olan domates yetiştirmek değil; gülümsemektir! Ama benim mutlu olmam, hissederek gülümsemem üretmemeye bağlı idi. Bu duygular son yıllarda çok değişmişti. Tüketmekte çok mutlu ediyordu insanları... Düşünün; birinci kalite giysiler içindesiniz, güzel bir ev, eşyalar, son model bir arabanız var. Beğenmediklerinizi atıyor, yenilerini alıyorsunuz. Her şeyin önünüze hazır geldiği lüks restoranlarda yiyorsunuz ve gecenin devamında barlarda eğleniyorsunuz. Bunları yaşarken gülümsemez misiniz? Ama bunları yaşamamanın bir bedeli olmalı! Sizin de bunların karşılığında verecek bir şeyiniz olmalı değil mi? Herkesin bildiği o değişim aracını elde etmek için sizin vereceğiniz neyiniz var? İnsanlık; üretmeksizin sürekli gülümseyebilmenin mümkün olmadığını çok defa test etmek zorunda kalmıştır. Asıl olan bunu bilmektir bence... İşte benim kuşağımın kültürlenmesine göre her uğraşının bir ürünle sonuçlanması bu bilinçten gelmektedir.

Sonuç olarak yeni kuşaklar üretmenin bir zorunluluk olduğunu, eski kuşaklar da üretirken gülümsemenin mümkün olduğunu öğrenmek zorundadırlar...

Serik-Belek Ormanları ve Arazi Kullanımındaki Değişimler¹

Emin GÜZENGE

Amenajman Rehberlik ve Denetim Başmühendisi, ANTALYA.
E-posta:eminguzenge@ogm.gov.tr

Resim 1: Belek Doğal Fıstıkçamı Ormanları

ÖZET: Bu makalede Serik ilçesi, Belek bölgesindeki ormanların turizm amaçlı kullanılması için tahsis edilmesiyle ormanlık ve genel alandaki değişimler ortaya konmuştur. Bu değişimi ortaya koymak için, Belek ormanlarının 1997 yılı orman amenajman planı ile 2011 yılı fonksiyonel orman amenajman planları karşılaştırılarak alansal değişimler ortaya konulmuştur. Ormanlık alandaki değişimler; verimli, verimsiz ve ormanlık alan olarak, genel alandaki değişimler ise; ormansız ve genel alan olarak ortaya konmuştur. Turizm tesislerinin yapılması ile ormanlık alanda azalmalar ve alan kullanımında da değişimler olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Orman Amenajman Planı, Ormanlık Alan, Ormansız Alan, Verimli Orman, Verimsiz Orman.

1-GİRİŞ

Doğa, insanlar tarafından yaratılmamış canlı ve cansız varlıkların bütünüdür (ÇEPEL, 1995). Bu bütünlük kendi içerisinde birtakım ekosistemlere ayrılır. Doğa denilen sistemin parçalarına baktığımızda; orman, maki, bozkır, dağ, yüksek dağ, akarsu, göl, sulak alan, kıyı ve deniz gibi ekosistemleri görürüz.

İnsanoğlu doğanın bir parçasıdır. Doğanın içinde bulunan bütün canlı ve cansız varlıklar belli bir denge içerisinde. Dünyanın varoluşu ve insanlık tarihi boyunca, insanlar çeşitli biçimde doğadan (ekosistemlerden) yararlanarak günümüze kadar gelmişlerdir. Doğanın tahribinde en önemli etkenler hızlı nüfus artışı ve endüstrileşmedir. Dünya nüfusu; 17. yüzyıla kadar düzenli bir artış göstermiştir. Ancak daha sonra ise düzensiz ve hızlı bir artış olmuştur. Endüstri devriminden sonra ise sanayileşme hızlanmış ve bu hızlanma ekosistemleri olumsuz olarak etkilemiştir. İnsanların doğayı kullanma hızı, doğanın kendi kendini yenileme hızını geçmiştir. Bütün bunların sonucu olarak da günümüzde insanlık çeşitli sağlık ve çevre problemleriyle karşı karşıya gelmiştir. Hızlı nüfus artışı ve sanayileşme insan yaşamının temellerini oluşturan toprak, su ve havanın kirlenmesine neden olmuştur.

Ülkemizde ilk orman amenajman planı 1917 yılında Adapazarı, Hendek bölgesinde yapılmıştır. Orman amenajman çalışmaları 1963 yılına kadar klasik yöntemlerle yapılmakta iken, ilerleyen dönemlerde modern yöntemlerle planlamaya geçilmiş ve günümüze kadar uzanan bir süreç yaşanmaya başlanmıştır. Bu sürecin başlangıcından bu yana dünyadaki ve ülkemizdeki ormanlardan faydalanma anlayışı ile günümüzdeki ormanlardan faydalanma anlayışı arasında büyük değişimler olmuştur. Bu zaman süreci içerisinde orman fonksiyonlarına olan toplumsal taleplerin bir kısmı ağırlığını korurken, bir kısım taleplerin ise ağırlığının azaldığı görülmektedir.

Önceleri orman amenajman planları odun üretim öncelikli olarak yapılmakta iken, 2000'li yılların başlangıcından itibaren ekolojik ve sosyal fonksiyonları da gözetilen planlama anlayışına geçilmiştir. Diğer yandan, özellikle 1992 Rio konferansından bu yana Türkiye

çevre ve ormancılık konularında uluslararası anlaşmalara imza atarak yükümlülük altına girmiştir. Günümüze kadar ülke boyutunda düşünülen planlama çalışmalarına, bu uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerimiz yansıtılmaya çalışılmıştır. Klasik planlamada, orman fonksiyonları ve işletme amaçlarının belirlenmesinde kullanılan ölçütler daha az ve toplumun diğer kesimlerinden de planlama çalışmalarına katılım pek fazla değildi. Fonksiyonel planlama süreci ile bu ölçütler artmış, toplumun diğer kesimlerinden de orman kaynaklarının yönetimi ile ilgili planlama çalışmalarına, toplumdaki çeşitli ilgi gruplarından istekler gelmeye başlamıştır. Planlama çalışmalarında; veri toplama ile karar verme aşamalarındaki işler giderek artan ve karmaşıklaşan bir boyut almaya başlamıştır.

2- ÇALIŞMA ALANI

2.1. Alanın Tanıtımı

Belek Muhafaza Ormanı, Antalya ili, Serik ilçesi sınırları içerisinde. Kuzeyi; Aksu çayının Antalya-Alanya karayolunu kestiği noktadan doğuya doğru karayolunu takiben Köprü çayına uzanmaktadır. Doğusunda Köprü çayı yer alır ve Akdeniz'e sınırdır. Güneyi; Köprü çayının Akdeniz'e döküldüğü yerden başlayıp, Aksu çayının denize döküldüğü yere kadar uzanan sahil bandıdır. Batısında; Aksu çayının Akdeniz'e döküldüğü yerden kuzeye doğru Aksu çayının Antalya-Alanya karayolunu kestiği noktada son bulmaktadır. Alanın coğrafi mevki European 1950 datuma göre; 36° 49'04" – 36° 56' 30" kuzey enlemleri ile 30° 52' 25" – 31° 40' 52" doğu boylamları arasında yer alır. Memleket paftalarında ki yeri; Antalya O 25 b2, Antalya O 25 b3, Antalya O 26 a1, Antalya O 26 a2, Antalya O 26 a3, Antalya O 26 a4 paftaları içerisinde kalmaktadır. Belek Muhafaza Ormanı denizden ortalama yüksekliği 15-20 m arasındadır. En yüksek yeri Dikmen Tepe 51m ile en alçak yeri 0 m ile deniz kenarıdır(ANONİM- 1997).

2.2. Alanın Tarihçesi

Belek Muhafaza Ormanı; kumul hareketini durdurmak amacıyla kurulmuştur. Serik ilçesi, Belek bölgesindeki kumul alanları; rüzgârında

etkisiyle, kıydan itibaren içerdeki tarım yapılan alanları tehdit etmekteydi. Zengin tarım alanlarındaki bu tehdidi ortadan kaldırmak için 1960 yıllarda ağırlıklı olarak alan fıstıkçanı ve okaliptüs ağaç türleri ile ağaçlandırılarak ormanlık alana dönüştürülmüştür. Alan ormana dönüştükten sonra, değişik statülere sahip koruma alanları ilan edilmiştir. Bu statüler sırayla:

- 26.06.1970 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile “Devamlı Muhafaza Ormanı”,
- 1983 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile “Turizm Alanı ilanı”,
- 20.02.1984 tarihli Bern Sözleşmesine göre ek liste I de yer alan “tehlike altında bulunan korunması gereken türler”,
- 22.10.1990 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile “Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi”

- 31.01.1996 tarihinde Koruma Kurulu Kararı ile “I. derece Doğal Sit Alanı”,
- 1998 yılında “Önemli Bitki Alanları” olarak belirlenmiş,
- Deniz Kaplumbağası Yuvalama Alanı

Belek Muhafaza ormanının modern yöntemlerle ilk orman amenajman planı 1964 yılında yapılmış, daha sonraları ise 1974, 1985, 1997 ve son olarak 2011 yılında orman amenajman planı yenilenmiştir. Yapılan planlarda; alan ve servet envanteri yapılıp, faydalanma düzenlenmemiş, koruma fonksiyonu ağırlıklı planlanmıştır. Son yapılan orman amenajman planı (2011), alandaki turizm yatırımlarından dolayı, “Turizm Amaçlı Ormanlar” olarak planlanmıştır. Alandaki doğal ve yapay ormanlarla ilgili yapı resim 1 ve resim 2’de sunulmaktadır.

3- MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın materyalini; Belek Muhafaza Ormanlarının 1997 yılı orman amenajman planı ile 2011 yılı fonksiyonel orman amenajman planlarındaki alan envanteri ile ilgili veriler oluşturmaktadır.

3.1. Belek Muhafaza Ormanı, Orman Amenajman Planı(1997-2006)

Alan envanterinin yapılması; Harita Genel Komutanlığının yapmış olduğu (1995 yılı revizyonlu) 1/25000 ölçekli eşyüksekti eğrili paftalardan faydalanılmıştır. Bu paftalar üzerine bölge sınırları işlenerek, bu sınır içerisinde kalan dereler, tepeler, sırtlar ve ormancılık çalışmaları ile ilgili diğer bilgiler özel işaretler konmak suretiyle tespit edilmiştir. Bu bilgiler toplu halde aydıngezer üzerine (1/25000 ölçekli olarak) aynen kopya edilmiştir. Bölgeye ait 1995 yılında çekilmiş hava fotoğrafları ve bundan yorumlanan harita taslağı Amenajman Heyetine verilmiştir. Harita taslağı sınırları, pafta üzerine kopyalanarak çalışma alanları ortaya konmuştur. Orman Amenajman Heyeti; hava fotoğrafı görüntülerini, yersel çalışmalarla kontrol ederek, alanla ilgili sınırları kesinleştirerek “Meşcere Haritası”nı elde etmektedir. Pafta üzerinde kesinleştirilen meşcere haritası, daha önce sınırları çizilen aydıngezer üzerine geçirilir. Aydıngezer üzerine çizilen meşcere haritasının, ozaliti çekilir. Çekilen bu ozalit harita üzerinden “Noktalı Saydam Şablon” aracı ile tüm bölme, bölmecik ve ormansız alanda ki poligonlar sayılmaktadır. Sayılan bu alanlar Alan Döküm Tablosundaki ilgili kısma yazılır ve tüm bunların toplanması ile genel alan hektar olarak elde edilir. Alan ölçümleri 0,5 ha hassasiyetle gerçekleştirilmektedir. Alan Döküm Tablosu; Ormanlık ve Ormansız alan olarak ayrılır. Ormanlık alan kendi içerisinde; Verimli orman ve verimsiz orman olarak ikiye ayrılır. Ormansız alanda; Ağaçsız orman toprağı, kum, ziraat ve iskân alanlarının sembolleri ile gösterilmektedir.

3.2. Belek Muhafaza Ormanı, Orman Amenajman Planı(2011- 2020)

Alan envanterinin yapılmasında; Harita Genel Komutanlığından sağlanan 1/25000 ölçekli eşyüksekti eğrili haritalardan yararlanılmıştır. Bu

amaçla ArcGIS isimli bilgisayar programı ile bu haritalar sayısal ortamda koordinat sistemindeki yerlerine taşınmış, bu haritaların üzerine tabakalar halinde, bölge sınırları, bölme sınırları ve meşcere tipi sınırları ile ormancılık çalışmaları ile ilgili diğer bilgiler özel işaretler konmak suretiyle ayrı ayrı sayısal olarak çizilmiştir. Arazi çalışmaları sırasında, bölgeye ait eski meşcere haritasından (1997) ve Google Earth görüntülerinden (2009) yararlanarak taslak meşcere haritaları oluşturulmuştur. Meydana gelen taslak harita yersel çalışmalarla kontrol edilerek, alanla ilgili sınırlar kesinleştirerek “Meşcere Haritası” elde edilmiştir. Bu şekilde elde edilen taslak ve haritalar sayısal hale getirilmiş ve ilgili haritalar bilgisayar ortamında meydana getirilmektedir. Harita üzerinde çizilen; Bölge, bölme ve bölmecik alanları bilgisayar programı tarafından otomatik olarak alan ölçümleri 0,1 ha hassasiyetle gerçekleştirilmektedir. Alan Döküm Tablosu; Ormanlık ve Ormansız alan olarak ayrılır. Ormanlık alan kendi içerisinde; Verimli orman ve verimsiz orman olarak ikiye ayrılmaktadır. Ormansız alanda; Ağaçsız orman toprağı, kum, su, tesis, ziraat ve iskân alanlarının sembolleri ile gösterilmektedir.

4- BULGULAR VE TARTIŞMA

Orman amenajman planlarında ormanlık alanlar sınıflandırılırken ormanlık ve ormansız alan olarak ayrılırken; ormanlık alan da kendi içerisinde; verimli ve verimsiz orman olarak ikiye ayrılmaktadır. Ağaç tepe çatılarının toprağı % 11-100 arasında örttüğü ormanlık alana; “Verimli Orman”, ağaç tepe çatılarının toprağı % 1-10 arasında örttüğü ormanlık alana da “Verimsiz Orman” denilmektedir.

Belek Muhafaza Ormanı için iki farklı zamanda yapılan Orman Amenajman Planında ki alan envanteri bilgilerini bir tabloda bir araya getirdiğimizde arazi değişiminde ki değişiklikleri görebilmekteyiz (Tablo No:1).

Orman Amenajman Plan Dönemi	Verimli Orman Alanı	Verimsiz Orman Alanı	Ormanlık Alan Toplamı	Ormansız Alan Toplamı	Genel Alan Toplamı
Belek (1997-2006)	1904,0	306,5	2210,5	16982,0	19192,5
Belek (2011-2020)	1114,9	858,5	1973,4	17156,3	19129,7
Fark (ha)	-789,1	+ 552,0	-237,1	+174,3	-62,8
Yüzde (%)	-41,4	+180,1	-10,7	+1,0	-0,3

Tablo No: 1. Belek Muhafaza Ormanındaki Alansal Değişmeler (Ha).

Resim 3: Belek Ormanları 2003 Yılı Görüntüsü

Resim 4: Belek Ormanları 2013 Yılı Görüntüsü

Tablodaki değişimleri 1997 yılını temel alıp incelediğimizde; Verimli Ormanlık Alanın 789,1 ha azaldığını, Verimsiz Ormanlık Alanın 552,0 ha arttığını, Ormanlık Alanın ise 237,1 ha azaldığını görmekteyiz. Genel alanda ise 62,8 ha azalma gerçekleşmiştir. Alansal değişimlerin nedenlerine baktığımızda, Verimli Ormanların azalması; Alanın 1990 yılından itibaren Turizm Bakanlığı tarafından “Turizm Alanı” ilan edilmesiyle, ilerleyen süreçlerde otel ve golf tesislerinin yapılmasıdır. Verimsiz Ormanların artmasında etken; Turizm tesisleri yapılırken bazı sık ormanların, seyreltilmesiyle boşluklu kapalı alan oluşmuştur. Ormanlık alandaki toplam azalma nedeni ise Turizm Tesislerinin yapılmasıdır. Ormansız Alandaki artışın nedeni; orman örtüsünün ortadan kaldırılarak, Turizm Tesislerinin yapılmasıdır. Genel alandaki %0,3 oranında ki farkın nedeni ise; Alan ölçmede kullanılan yöntemlerin farklı olmasından kaynaklanmaktadır. 1997 yılı alan ölçümleri “Noktalı Saydam Şablon” aracı ile 2011 yılı alan ölçümleri ArcGIS isimli bilgisayar programı aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Belek yöresindeki ormanlarda 2003-2013 yılları arasında meydana gelen alan kullanım farklılıkları bariz olarak görülmektedir (Resim 3-4).

5- SONUÇLAR

Dünyada ve ülkemizdeki gelişmeler, toplumun orman fonksiyonlarına olan taleplerinin de değişmesine neden olmuştur. Toplumsal talepler; birey veya toplumsal çıkar gruplarından (Resmi veya Özel Kurumlar) olabilmektedir. Belek ormanlarının ilk kurulduğu 1960’lı yıllardaki orman fonksiyonu, kumul hareketini durdurmakta ve bu eylem sonucunda başarıya ulaşılmıştır. Zaman içerisinde ülkeyi yönetenler bu orman alanı için “Turizm Alanı” fonksiyonu görmesi için alan tahsisi yapmıştır. Orman amenajmanının temel görevi; gelen bu toplumsal talepleri çok amaçlı faydalanma ilkesi çerçevesinde, en iyi amaca yönelik planlamaktır.

Belek Muhafaza Ormanının 1997 yılı orman amenajman planı ile 2011 yılı fonksiyonel orman amenajman planlarındaki alan envanteri ile ilgili verilerin karşılaştırılması sonucunda, ormanlık alanda azalma olduğu görülmüştür. Ormanlık alanda ki bu azalmaya karşılık; Ülke ve yöre ekonomisine sağladığı Turizm gelirleri ile yöresel istihdam açısından da katkısı büyüktür.

KATKI VE KAYNAKÇA

ÇEPEL,N.,1995: Çevre Koruma ve Ekoloji Terimler Sözlüğü, sayfa: 55.

ANONİM- 1997: Antalya Orman Bölge Müdürlüğü, Serik Orman İşletme Müdürlüğü, Belek Muhafaza Ormanı Amenajman Planı, s:3-4.

Rize-Fırtına Deresinde Yaşayan ve Nesli Tükenmekte Olan Endemik Balık Türü: Denizalası (*Salmo trutta Labrax*)'nın Korunması ve Üretimi

H. Cahit Yürüker
Orman Yük. Müh. ve Su Ürünleri Uzmanı (em.)
cahityuruker@gmail.com

Fotoğraf: Oğuz KURDOĞLU

Yıl 1970, Orman Genel Müdürlüğü - Milli Parklar Dairesi bünyesinde orman içi Balıkçılık ismi altında henüz bir yıl önce açılan Şubenin sorumlusuyum. Avrupa Konseyi Tabiatı Koruma Konseyi bu yılı Avrupa Tabiatı Koruma yılı ilân etti. Bu münasebetle Türkiye Tabiatını Koruma Derneği ile işbirliği halinde Avrupa Konseyine raporlar hazırlıyoruz. Ben akarsu ve göllerde biyolojik dengenin sağlanmasını konu alan bir tebliğ hazırladım. Bu bildiri İtalyan Prof. Dr. Tomacelli tarafından da beğeni kazandı.

Öte yandan aynı yıl konuya ilişkin olarak Avcılar Kulübünden Doğu Karadeniz bölgesinde denizalası (mahalli adı: uneh) türünün kaçak ve usulsüz avlanmalarla yok edildiği, kimsenin konuya sahip çıkmadığı, bu bakımdan anılan türün korunması yönünde çaba göstermemiz gerektiği şeklinde uyarı geldi. Biz de konuyu çalışma programımıza alarak fırsat buldukça yerine giderek incelemeler yaptık. Mahalli yönetim ve halkla görüşerek kaçak avlanma metot ve yerlerini tespit ettik. Yerel orman teşkilâtını harekete geçirdik. Kaymakamlık ve Jandarma ile işbirliği halinde dinamit, tuzak, zehirli ot(Sütlege) ve zıpkın kullanımı, dere yatağını değiştirme gibi usulsüzlüklerin yapılmasını önlemeye çalıştık. Bilâhare Su Ürünleri Yönetmeliğine

de yasak hükümleri koydurduk. En önemlisi eğitim amaçlı olarak doğal dengenin korunması yönünde toplantılar yaptık ve seminerler düzenleyip mesleki dergilerde konuya ilişkin yazılar yazdık. Keza medya işbirliğinde programlar düzenleyerek halkımızı bu yönde bilinçlendirmeye çalıştık. Öte yandan Avrupa Konseyi Tabiatı Koruma komitesi toplantılarına Orman Bakanlığı temsilcisi sıfatıyla 1970'li yıllarda birçok kez katılarak yeni bilgi ve önerileri meslektaşlarımıza iletmeyi görev saydık.

Bu arada Belçika Hükümeti bursundan yararlanarak Louvin Üniversitesi Su ürünleri Enstitüsünde 1 yıl eğitim görüp Diploma kazandım. Belçika'da iken Trabzon Or.Böl. Md.Yrd. Kemal Kadioğlu'na mektup yazarak bir deniz alası yakalatıp teşhis için Brüksel'e gönderilmesini rica ettim. Brüksel Hidrobiyoloji Enstitüsünde yapılan teşhiste anılan türün *Salmo salar* (Somon) değil, *Salmo trutta labrax* (Deniz Alası) olduğu bildirildi.

Bu tür de Somon balığı gibi göçmen, derenin memba taraflarında yumurtlıyor ve yavrular kalem boyuna ulaştığında denize iniyor ve büyümesini denizde yaptıktan sonra yumurtlamak için tekrar geldiği suya geri dönüyor. İşte asıl katliam bu göç esnasında oluyor. Derenin memba taraflarına doğru akıntıya karşı çıkmaya çalışan bu sahipsiz hamile balıkları zalim avcılar acımadan tutup öldürüyor, ve biz sorumlular da bu feci durumu eli kolu bağlı seyrediyoruz. İnanınız ki bu balık 15 kiloya kadar büyüyor. Fırtına Deresindeki bu türün üretimi yapılarak, korunarak çoğalmasının sağlandığını düşünelim. Türkiye için, Doğu Karadeniz halkı için milli bir servet ve istihdam kaynağı. Hâlbuki halk bindiği dalı kestiğinin farkında değil. Oysa Dünya mirası bu endemik balık türünün elbirliği ile korunması ve çoğaltılması büyük önem taşımaktadır. Konunun ele alındığı tarihten bugüne kadar 50 yıldan fazla zaman geçti. Ortada bir çalışma yok. Yazık değil mi?

Şunu da ilâve etmeliyim ki konuyu vaktiyle Avrupa Konseyine ilettik. Onlar ilgilendiler ve 1980 yılında Dr. Lelek isimli bir uzman gönderdiler. Adı geçene kendim refakat ederek Trabzon-Rize ve Fırtına deresine gittik. Uzman

mahallinde incelemeler yaptı ve sonra bize bir rapor gönderdi. Bu raporun MPG arşivlerinde olması lâzım.

Diğer taraftan, Fırtına deresinde HES projesinden 1995 yılında vazgeçilmesi gerçekten memnuniyet vericidir. Bu konuda MPG Md.Yrd. Sami Özer ve Şb. Md. Yılmaz Ekinci'nin Orman Bakanı Hasan Ekinci'yi uyarmaları faciayı önlemiştir. Bilindiği gibi dere üzerinde yapılacak bir set balığın göç hareketini engelleyeceği için denizalasının nesli devlet eliyle kurutulacak idi. Şükür ki korkulan olmadı ve HES projesi durduruldu.

Sonuç: Konu halen muallâkta. Peki, ne yapılabilir? İki yol var: 1-Dış kaynaklı bir proje düzenlenip işin ihaleye çıkarılması (Biyolojik çeşitliliğin korunması projesi gibi).

2-Fırtın deresinde denizalasının korunması ve geliştirilmesi projesinin MPG tarafından yürütülmesi daha akla yakın. Bu takdirde yapılacak etütler şöyle sıralanabilir: 1/25 000'lik paftalardan yararlanılarak derenin boyuna profilinin çıkarılması, her 500 m. yükselti noktalarının tespiti, her zondaki balık türlerinin teşhisi, her yükselti noktasında İlkbahar ve Sonbaharda akarsu debisinin yaklaşık olarak tayini, dere mecrası yaya gezilerek engellerin ve tuzak yerlerinin saptanması, mahalli köylülerle görüşülerek geçmişe ait hikâyelerin öğrenilmesi, Pazar ve Ardeşen'deki denizde av yapan profesyonel balıkçıların Ağlarına bu balık takılıyor mu diye sorulması, cevap olumlu ise harika. Demek ki tür yaşıyor. O halde sorun anaç balık yakalamakta. Bunun da çaresi bulunur. Çamlıhemşin'deki veya Maçka'daki Alabalık üretme istasyonlarında üretimi yapılarak her yıl dere balıklandırılır. Derede büyüyen balıklar bir plan dahilinde Sportif Olta Avcılığına açılır. Özellikle yabancı turistlere makbuz mukabili paralı av uygulamasına geçilir. Döviz kazanılır, istihdam sağlanır, köy kadınları yiyecek ve el işi eşyalarını satarak para kazanır. Ve herkesin yüzü güler, bu durumda köylü de deresini korur.

Bu rüya inşallah bir gün gerçekleşir. Sevgi ve saygılarımla.

Ankara, 8 Nisan 2014

Vakıf Ormanı mı, FİYAŞ (Formula İstanbul Yatırım A.Ş) mı?

Yılmaz FIRAT
Orman Mühendisi

*K*ayışdağı soğanı, Doğu razıyası, İstanbul yılanıyastığı, Asperula, İstanbul unlucası, Kum incisi, Pendik sarıotu, Aydos peygamber çiçeği, Dikensiz peygamber çiçeği, Çokbaşı köy göçüren, Kadıköy acı çiğdemi, Sahil sarmaşığı, İstanbul çiğdemi, Ümraniye çiğdemi, Narin acı çiğdem, Yarımburgaz hardalı, İstanbul binbirdelikotu, Kumul çivitotu, İstanbul ballıbaşı, İstanbul nazendesı, İstanbul keteni, Trakya düğünçiçeği, Karadeniz salkımı, İstanbul karahindibası, İstanbul kekiğı, Yonca, Sığırkuyruğu, Trakya minesı...

Yukarda listede yer alan bitkiler İstanbul'un endemik türleri. Bu liste Hacettepe Üniversitesi öğrencilerince *"bunları bulmak istiyoruz yardımcı olabilir misiniz?"* talebiyle 2000 yılı yaz aylarında bana iletildi. O vakitler ben İstanbul'da orman işletme şefliği görevini yürütüyorum. Taleplerine olumlu karşılık verince sorumluluk sahamda bu bitki türlerini aramaya koyulduk. Günlerce araştırdık çok dağınık halde birkaç türü bulduk ancak bir sahaya girdik ki, ne görelim! Aradıklarımızın hemen hemen tümü burada. Hatta tanımladıklarımızdan fazlası da var. Bu saha 210 hektarlık Vakıflar Özel Ormanı idi. Saha, tarım dahil el sürülmemiş, yer yer meşe meşcerelerinin bulunduğu, doğal haliyle kalmış, her mevsimde ayrı ayrı olmak üzere kuşları, böcekleri, sürüngenleri ve binbir renkte İstanbul endemiğı bitkileriyle doğa harikası bir arazi. TEMA'dan arkadaşlarla tartışmıştık. Maki formunda bu bitki örtüsünü sürerek kaldırmak ve ağaçlandırmak düşüncesiyle bir proje hazırlamak niyetinde idiler. Bu arazi ellenmez ancak seyir edilir demiştim,

gülmüşlerdi. Daha sonra bu düşüncelerinden vaz geçtiklerini bana gayri resmi bildirmişlerdi. Hacettepe öğrencileri tezlerini tamamlayıp ayrıldılar. Ayrıldıklarında *"bu arazi burada nasıl bakır kalmış, bravo doğrusu!"* dediklerini bugün dahi hatırlıyorum.

Sanıyorum 2002 yazıydı. Görev yaptığım orman işletme şefliğine "Türkiye Motor Sporları Federasyonundan geliyorum, Başkan TAHİNCİOĞLU'nun temsilcisiyim" diyerek elini bana uzatan biri odama girdi. Diğer elindeki rulo halinde bir projeyi uzatarak bu sahanın mülkiyeti hakkında bilgi istediğini söyledi. Neden diye sorduğumda ise "İstanbul'da yapılacak Formula 1 yarışları için yer arıyoruz" dedi. Kendisine "buranın "hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait orman" statüsünde Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait arazi olduğunu, ancak bu düşüncelerinden hemen vaz geçmeleri gerektiğini, çünkü bu sahada İstanbul endemiğı bitkiler bulunduğunu, yetkililerin buna asla müsaade etmeyeceklerini" ilk anda peşinen söyledim. Anlaşılan yetkililer ses çıkarmamış ve Hacettepe Üniversitesi ise öğrencilerinin tezlerini ciddiye dahi almamış olacak ki, bana uzatılan proje aynen uygulandı.

3 Kasım 2002 ve sonrası gelişmelerle görev yerim değişti. Bu sahayı iki yıl sonra gördüğümde etrafı tel örgülerle çevrilmiş, bütün bitki örtüsü kaldırılarak kocaman bir pist yerleştirilmiş ve onlarca km asfalt yollarla bağlantısı sağlanmış, beton tesis, demir tribün, asfalt pistten oluşan bir işletme halindeydi.

300 milyon dolara mal edildiğı söylenen bu pisti, yıllık 3 milyon dolar gibi küçük bir rakama F1 patronu Ecclestone'a verdik. Hem de 100 yıl geçse maliyetini karşılamayacak bir rakama... Şimdi Ecclestone bizi içeri sokmuyor. Türkiye, zaten Ecclestone'a sadece F1'i Türkiye'ye getiriyor diye 13 milyon dolar veriyor.

Ekim 2012 de İstanbul Formula 1 Pisti'ni 10 yıllığına işletecek yeni girişimcinin belirlenmesi için yapılan ihaleyi İstanbul MC Yarış Sporları 9 milyon 100 bin TL ile kazandı. Bu şu anlama geliyor. Yıllık yarım milyon dolar kira ile 600 yılda proje maliyetini kurtaracak. Şimdi soruyorum; Vakıflar Özel Ormanı mı, FİYAŞ mı isterdiniz?

Son söz; Doğa mı dediniz? Endemik türler mi dediniz? Söyleyeyim; Doğa ve onun endemik türleri Finans Kapitale kurban edildi! Nokta...

Değerli Arkadaşımız Abdullah YOĞURTÇU'nun Anısına...

1 1975-1976 döneminde birlikte başladık İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesine. 1979 yılında da birlikte mezun olduk. O yıllarda üniversite gençliğinin üstünde sadece okumak yükü yoktu aynı zamanda ülke meseleleriyle ilgilenmek gerekiyordu. Emek, eşitlik, özgürlük ve adalet duygusu hepimizi öylesine sarmıştı ki bu kavganın içinde hep birlikte yer aldık. Aslında taşımaya çalıştığımız yük gerçekten çok büyüktü hem okuyacaksınız hem de ülke meselelerinin çözümüne aktif katkı koyacaksınız. Bugün geriye dönüp baktığımda o günlerde gösterdiğimiz fedakarlığı, arkadaşlığı, ülkemiz için herşeyi göze aldığımız idealist duyguları yaşamak bir hayal gibi...

Orman Fakültesinin içinde öğrenci yurdu vardı, ancak sağ görüşlü öğrencilerin işgalinde olduğu için biz yurttan kalamıyorduk. O nedenle FKB'den sonra, Belgrad ormanındaki fakültemize en yakın Sarıyer ilçesinde sol görüşlü arkadaşlarımız biraraya gelerek evler kiraladık ve servisle fakülteye gidip geliyorduk.

Abdullahla Yoğurtçu ile Sarıyer ilçesi Büyükdere mahallesinde aynı apartmanda altı üstü oturduk. Ben ve Ercan Kayabaş giriş katında, Abdullah Yoğurtçu ve Zafer Koray üst katta oturdular. Ailelerimiz zaman zaman gelir evimize çeki düzen verdikten sonra dönerlerdi.

En büyük keyfimiz Büyükdere sahilinde yürümek ve çay bahçesinde arkadaşlarımızla ülke meselelerini konuşmaktı. Gecenin geç vakitlerinde düşüncemizi halkla paylaşmak için herşeyi göze alarak, düşünce panosu olarak kullandığımız duvarlara içimizdeki umudu hep birlikte yansıttık.

Hali vakti yerinde Tokat'lı bir ailenin çocuğuydu. O dönemlerde Orman Fakültesini tercih edenlerin büyük bir çoğunluğu özellikle bursa için tercih ediyordu. Abdullah ise bursa başvurmadı. Devlette çalışma düşüncesi yoktu. Orman Fakültesini bitirdikten sonra mesleğe Artvinde başladı fakat memuriyete bir türlü alışamadı kısa bir süre sonra mesleği bırakarak İstanbul'da ailesi ile birlikte market işletmeye başladı bir süre iyi giden işleri daha sonra bozuldu ve Tokat'a dönmeye karar verdiler .

Bütün bu zorluklarına rağmen hayatla mücadeleyi hiç bırakmayan, sessizce aramızdan ayrılan kendi gibi ruhu da yakışıklı arkadaşımız Abdullah Yoğurtçu hakkını helal et, huzur içinde yat, güzel şeyler yaşadık hep birlikte...

En yakın arkadaşı Zafer KORAY'ın düşünceleri; Onunla FKB 'de ilk laboratuvar dersinde tanıştık. İnsanlarla kolay iletişim kuran Abdullah'ın bu özelliği Tokat'taki babasına ait beyaz eşya ve tüp sattıkları dükkandan gelmekteydi daha sonra Mevlanakapıdaki Atatürk öğrenci sitesinde aynı odada iki arkadaşımın daha beraber kalarak devam etti. Zamanla kişiliğindeki dürüstlük, samimiyet ve kendine güven bütün arkadaşlarımızı da etkiledi. Kuşkusuz bu karşılıklı güven ve anlayış daha sonra aynı öğrenci evini paylaşmamızın nedeni oldu, hatta Anneannem ve kardeşimle birlikte aynı evde yaşayarak kardeş gibi olduk. Abdullah çok iyi yetiştirilmiş, sevecen, güvenilir bir insandı okuldaki mücadelelerimizde sırtımı dayayıp sonuna kadar güvendiğim bir insan oldu. Mesleğe memur olarak değil ağaçlandırma işçisi mühendis olarak devam etti. Tokat'a çok sevdiği ormancılığa, dağlarına, derelerine anlatmaktan usanmadığı, avcılık tutkusuna dönerek emekliliğine kadar burada yaşadı. Şerefli, onurlu bir Orman emekçisi olarak hayata veda eden arkadaşımın çok sevdiği eşine ve kızlarına, kızkardeşi ve ağabeyine başsağlığı diliyorum. Huzur içinde yat kardeşim.

Ahmet Hüsrev ÖZKARA

YİTİRDİKLERİMİZ

HAYRETTİN FİLİZ
İSRİNDİ - 1942
İ.Ü. ORM.FAK. - 1966
İSTANBUL - 24.06.2014

HAMDİ YEŞİLOĞLU
BANDIRMA - 1926
İ.Ü. ORM.FAK. - 1950
ANKARA- 14.07.2014

*Sonsuzluğa
uğurladığımız
üyemize Tanrı'dan
rahmet yakınlarına
ve meslek
kamuoyumuza
başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilardernegi.org

Sayın Üyemiz,

Derneğimiz Banka Hesap bilgileri aşağıdaki şekilde değişmiştir:

ZİRAAT BANKASI ANKARA YENİŞEHİR ŞUBESİ
ŞUBE KODU: 471

NO:	HESAP ADI:	CİNSİ:	HESAP NO:	IBAN:
1	DERNEK	TL	5002	TR250001000471397751395002
2	DERNEK	EURO	5007	TR840001000471397751395007
3	İŞLETME	TL	5001	TR940001000471450795005001
4	İŞLETME	EURO	5003	TR400001000471450795005003

Bu hesaplara Türkiye'nin herhangi bir yerindeki Ziraat Bankası şubelerinden **hiçbir masraf ödemedi** Üyelik Aidatı ve RIXOS konaklama bedelini havale edebilirsiniz. Buna göre:

1) ÜYELİK AİDATLARI için;

Türkiye Ormancılar Derneği TR250001000471397751395002 nolu hesabına Üyelik Aidatı olarak yatırılması gerekmektedir.

2) RIXOS Otel konaklamalarında;

Yüksek sezonda (Nisan-Ekim Ayları)

Türkiye Ormancılar Derneği İktisadi işletmesinin Hesabına (TR400001000471450795005003) gecelik konaklama bedeli olarak 24 EURO,
Türkiye Ormancılar Derneği TR840001000471397751395007 nolu hesabına BAĞIŞ olarak gecelik 6 EURO yatırılması gerekmektedir.

Düşük sezonda (Kasım-Mart Ayları)

Türkiye Ormancılar Derneği İktisadi işletmesinin Hesabına (TR400001000471450795005003) gecelik konaklama bedeli olarak 20 EURO,
Türkiye Ormancılar Derneği TR840001000471397751395007 nolu hesabına BAĞIŞ olarak gecelik 2 EURO yatırılması gerekmektedir.

	KONAKLAMA AYLARI	GECELİK KONAKLAMA BEDELİ	BAĞIŞ	TOPLAM
YÜKSEK SEZON	NİSAN-EKİM	24 EURO	6 EURO	30 EURO
DÜŞÜK SEZON	KASIM-MART	20 EURO	2 EURO	22 EURO
IBAN		TR400001000471450795005003	TR840001000471397751395007	
HESAP DETAYI		TOD İKTİSADİ İŞLETMESİ	TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ	

Bu işlemler için Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası şubelerinden herhangi bir masraf alınmayacaktır.